Innehållsförteckning

Kursutbud vid Ekenäs gymnasium 2
Studentexamen 4
Modersmål och litteratur 6
Finska 10
Främmande språk 17
Matematik, lång lärokurs 24
Matematik, kort lärokurs 28
Biologi 31
Geografi 33
Fysik 35
Kemi 38
Religion 41
Livsåskådningskunskap 44
Filosofi 46
Psykologi 48
Historia 51
Samhällslära 55
Gymnastik 58
Musik 62
Bildkonst 65
Hälsokunskap 68
Informationsteknik 70
Studiehandledning 72
Övriga skolvisa kurser 73

Bästa studerande!

I Kursbeskrivningar 2010-2011 presenteras i korthet de kurser som du kan studera vid Ekenäs gymnasium. Med hjälp av informationen om de olika ämnena kan du planera dina studier så att du under dina år i gymnasiet kan avlägga de kurser som intresserar dig och som du behöver.

Läs häftet noggrant och fäst speciell vikt vid den inledande texten på grå bakgrund där varje läroämne presenteras mera ingående. Där kan du bl.a. läsa om i vilken ordning det lönar sig att läsa kurserna och vilka kurser som rekommenderas som förberedelse inför studentexamensprovet.

För att avlägga gymnasiets hela lärokurs ska ditt studieprogram omfatta minst **75 kurser**, av vilka 47-51 är obligatoriska kurser och minst 10 riksomfattande fördjupade kurser. Om du så önskar får du naturligtvis avlägga flera kurser än 75.

De **obligatoriska kurserna** är gemensamma för alla gymnasier i Finland, och måste ingå i ditt studieprogram. Du väljer mellan att avlägga lång eller kort lärokurs i matematik, samt väljer hur du fördelar dina kurser i konstämnena (bildkonst och musik). Dessutom kan du i vårt gymnasium välja mellan att läsa A-lärokurs, B-lärokurs eller modersmålsinriktad lärokurs i finska.

De **riksomfattande fördjupade kurserna** är också gemensamma för alla gymnasier i Finland, och fördjupar såsom namnet antyder innehållet i de obligatoriska kurserna. Bland dessa fördjupade kurser ska du välja **minst 10** som ingår i ditt studieprogram. Vilka dessa och eventuellt övriga riksomfattande fördjupade kurser är beror naturligtvis på ditt intresse, vilka ämnen du väljer att skriva i studentexamen och eventuellt på dina framtida behov då det gäller fortsatta studier.

Vid valet av kurser är det också skäl att minnas att studentexamensproven baserar sig på innehållet i både de obligatoriska och riksomfattande fördjupade kurserna.

De **skolvisa fördjupade och tillämpade kurserna** är kurser som bjuds ut endast i vårt gymnasium. De kan vara kopplade till de obligatoriska kurserna, såsom t.ex. de studentförberedande kurserna är, eller vara helt fristående. De skolvisa kurserna är naturligtvis valfria och har bokstaven F eller T före numreringen.

De obligatoriska och fördjupade kurserna bedöms med **sifferbedömning**; de tillämpade med anteckningen **avlagd eller underkänd**.

I studieguiden, som ges ut i början av varje nytt läsår, kan du närmare läsa om de regler som gäller för genomförandet av studierna. Där får du också uppgifter om aktuella händelser under läsåret. Vill du bekanta dig med skolans läroplan i sin helhet, kan du gå till adressen www.edu.raseborg.fi/ekenasgymnasium.

Lycka till med planeringen av dina studier!

Marianne Pärnänen
rektor

Kursutbud vid Ekenäs gymnasium

Följande kurser ingår i läroplanen för Ekenäs gymnasium:

Ämnen	Riksomfattande kurser		Skolvisa kurser	
	obligatoriska	fördjupade	fördjupade	tillämpade
Modersmål och litteratur	1 2 3 4 5 6	7 8 9	10 11 12 13 14 15 16	
Finska, A	1 2 3 4 5 6	7 8	9 10	11 12 13 14 15
Finska, B	1 2 3 4 5	6 7		
Finska, modersmålsinriktad	1 2 3 4 5 6	7 8		9
Engelska, A	1 2 3 4 5 6	7 8		9 10 11 12 13
Franska, B2		1 2 3 4 5 6 7 8	11	9 10
Franska, B3		1 2 3 4 5 6 7 8	9 10 13	11 12
Tyska, B2		1 2 3 4 5 6 7 8		9 10 11
Tyska, B3		1 2 3 4 5 6 7 8	9 10	11 12 13
Matematik, lång lärokurs	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	11 12 13	14 17 18	15 16
Matematik, kort lärokurs	1 2 3 4 5 6	7 8	9	10 11
Biologi	1 2	3 4 5		6
Geografi	1 2	3 4		
Fysik	1	2 3 4 5 6 7 8	9 10	11 12
Kemi	1	2 3 4 5		6 7 8 9
Religion	1 2 3	4 5	6	7
Livsåskådningskunskap	1 2 3	4 5	6	
Filosofi	1	2 3 4	5	
Psykologi	1	2 3 4 5	6 7	8
Historia	1 2 3 4	5 6	7 8 9 10 11 12 14 15 17	13 16 18
Samhällslära	1 2	3 4	6 7	5 8
Gymnastik	1 2	3 4 5		6 7 8 9 10 11 12
Musik	1 2	3 4 5		6 7 8 9 10 11 12 13 14
Bildkonst	1 2	3 4 5	6	7 8 9 10
Hälsokunskap	1	2 3		
Studiehandledning	1	2		3
Informationsteknik			5 6 8 9 10 11 12	1 2 3 4 7
Övriga skolvisa kurser				1 2 3 4 5 6 7
Minst 75 kurser	**47-51**	**minst 10**		

Målet och innehållet i de obligatoriska och riksomfattande fördjupade kurserna har fastställts på nationell nivå av Utbildningsstyrelsen, och är således de samma i samtliga gymnasier i Finland.

De skolvisa fördjupade och tillämpade kurserna är särskilda tilläggskurser som har utarbetats av lärarna vid Ekenäs gymnasium.

I ditt studieprogram kan även ingå kurser som du har avlagt vid en annan skola eller som distansstudier förutsatt att dessa kurser till sina mål och sitt centrala innehåll motsvarar gymnasiets läroplan.

Rekommenderad studiegång

Nedanstående tabell visar i vilket skede av studierna det är lämpligt att välja en kurs:

Ämne	Nybörjare		Mellisar		Abiturienter	
	obligatoriska	valbara	obligatoriska	valbara	obligatoriska	valbara
Modersmål och litteratur	1 2 3	7 F12 F13 F16	4 5	7 F10 F11 F12 F13 F15 F16	6	8 9 F10 F11 F14
Finska, A	1 2 3	T11 T12 T13 T14	4 5 6	F10 T12 T13		7 8 F9 F10 T13 T15
Finska, B	1 2 3		4 5	7	6	
Finska, modersmålsinriktad	1 2 3		4 5 6			7 8 T9
Engelska, A	1 2 3	T10 T12	4 5 6	T10 T11 T13		7 8 T9 T11
Franska, B2		1 2 3 4		5 6 7 T10		8 T9 F11
Franska, B3		1 2		3 4 5 6 T12		7 8 T11 F13
Tyska, B2		1 2 3 4 T11		5 6 7 T10 T11		8 T9 T10
Tyska, B3		1 2 T13		3 4 5 6 T12 T13		7 8 T11 T12
Matematik, lång lärokurs	1 2 3 4 5		6 7 8 9 10	11 12 T16 F18		11 13 F14 F17 F18
Matematik, kort lärokurs	1 2 3		4 5 6	8		7 8 F9 T10
Biologi	1 2			3 4		5 T6
Geografi	1 2			3 4		3
Fysik	1	2 3 4 F10		5 6 7 8 F10 T11		F9 F10 T12
Kemi	1			2 3 4 5 T7 T8 T9		T6 T7 T8 T9
Religion	1 2 3		3	4 5 F6		T7
Livsåskådningskunskap	1 2		3	4 F6		5
Filosofi	1			2 3		4 F5
Psykologi	1	2 3		4 5 F6		F6 F7 T8
Historia	1 2	F7 F8 F15 F17 T18	3 4	5 6 F8 F9 F11 F12 T13 F15 F17 T18		F9 F10 F11 T13 F14 F15 T18
Samhällslära	1	3 T5	2	3 4 T5		3 4 T5 F6 F7
Gymnastik	1	T10 T11 T12	2	3 4 5 T6 T7 T8 T9 T10 T11 T12		3 5 T6 T7 T8 T9 T10 T11 T12
Musik	1 2	T6 T10	2	3 5 T7 T9 T11		4 T8 T9
Bildkonst	1 2	T7 T8	2	3 T7 T9		4 5 F6 T8 T10
Hälsokunskap	1		1	2		2 3 4
Studiehandledning	1			3		2
Informationsteknik		T1 T2 T3 T4 F5 F6 F8 F9		T2 T3 T4 F5 F6 F10 F11 F12		F11 F12
Övriga skolvisa kurser		1 2 3 4 5 6 7		1 2 3 4 5 6 7		1 2 3 4 5 6 7

OBS! Alla kurser bjuds inte ut varje år.

Studentexamen

Ämnen som ingår i studentexamen

I studentexamen ska ingå **fyra obligatoriska ämnen**, av vilka modersmålet måste vara ett. De tre övriga väljer du bland det andra inhemska språket, dvs. finska (A- eller B-nivå), ett främmande språk - vanligtvis engelska (A- eller C-nivå) -, matematik (lång eller kort lärokurs), och ett realämnesprov.

Du får själv avgöra på vilken nivå proven skrivs, oberoende av ditt studieprogram. Minst ett av de obligatoriska ämnena måste skrivas på den mera krävande nivån.

Utöver detta kan du avlägga **ett eller flera extra prov**. Det finns inte någon begränsning i antalet prov som kan ingå i examen. Med tanke på fortsatta studier rekommenderar vi i alla fall att du skriver flera prov än de fyra obligatoriska!

När du får inleda din studentexamen

Du avgör själv när du inleder din studentexamen, och har rätt att använda upp till tre på varandra följande examenstillfällen (t.ex. vår-höst-vår eller höst-vår-höst). När du anmäler dig till det första tillfället avgör du samtidigt när din examen senast måste bli klar. Planera dina studier så att du är väl förberedd då du ska delta i ett studentexamensprov.

För att få rätt att delta bör du ha läst åtminstone alla obligatoriska kurser i just det ämnet. I ett valfritt främmande språk bör du ha läst åtminstone tre kurser. För att få delta i vårens studentskrivningar måste de obligatoriska kurserna vara avklarade senast vid utgången av period 3, för höstens skrivningar senast i period 5 föregående vårtermin.

Provuppgifterna

Provuppgifterna i studentexamen bygger på innehållet i de obligatoriska och riksomfattande fördjupade kurserna.

Hur många gånger du får skriva om ett prov

Ett godkänt prov får du ta om en gång, ett underkänt prov två gånger.

Om du har blivit underkänd i ett obligatoriskt prov får du utnyttja de två gångerna till omprov under de tre följande examenstillfällena efter det att du har blivit underkänd. Du får byta nivå på provet förutsatt att det i din examen ingår ett annat prov på den mera krävande nivån.

Om du har blivit underkänd i ett extra prov får du ta om provet två gånger utan tidsfrist. Du får inte byta nivå på provet.

Provet i realämnen

Vart och ett av följande läroämnen har sitt eget prov i studentexamen: evangelisk-luthersk religion, livsåskådningskunskap, psykologi, filosofi, historia, samhällslära, fysik, kemi, biologi, geografi och hälsokunskap.

Du avgör själv om du väljer att avlägga ett eller flera realämnesprov, och om du i så fall väljer att avlägga det som obligatoriskt eller extra prov. Endast ett realämne får vara obligatoriskt. Däremot får du avlägga hur många prov som helst i realämnena som extra prov.

Proven i realämnena skrivs under två skilda provdagar. Under en provdag får du delta i endast ett ämnesrealprov. Utnyttjar du båda provdagarna kan du alltså avlägga två realämnesprov vid varje examenstillfälle.

I tabellen nedan kan du se vilka ämnen som skrivs samma dag, hur många obligatoriska och riksomfattande fördjupade kurser ämnet har, samt antalet uppgifter som besvaras och antalet uppgifter totalt per ämne.

Samma provdag

Ämne	Kurser (obl. + fördj.)	Antal uppgifter
psykologi	1 + 4	6 av 10
filosofi	1 + 3	6 av 10
historia	4 + 2	6 av 10
fysik	1 + 7	8 av 13
biologi	2 + 3	8 av 12

Samma provdag

Ämne	Kurser (obl. + fördj.)	Antal uppgifter
ev.-luth. religion	3 + 2	6 av 10
livsåskådning	3 + 2	6 av 10
samhällslära	2 + 2	6 av 10
kemi	1 + 4	8 av 12
geografi	2 + 2	6 av 10
hälsokunskap	1 + 2	6 av 10

Varje realämnesprov innehåller två speciellt krävande jokeruppgifter, som bedöms med 0-9 poäng. De övriga svaren bedöms med 0-6 poäng. Bland uppgifterna i realämnena ingår dessutom 1-4 uppgifter som är ämnesövergripande, vilket betyder att det ur svaret ska framgå att du har behandlat uppgiften ur olika aspekter med hänsyn till olika ämnen eller temahelheter i gymnasiet. För att framgångsrikt klara av provet i realämnena är det därför viktigt att du läser alla obligatoriska och riksomfattande fördjupade kurser i de ämnen som du planerar delta i. Dessutom kan det vara bra att läsa kurser i andra stödande läroämnen.

Allmänna råd med tanke på studieplaneringen och studentexamen

Fundera på vilka ämnen du är mest intresserad av, vilka ämnen du tror att du har mest nytta av med tanke på fortsatta studier efter studentexamen. Planera därefter ditt studieprogram så att du hinner läsa de kurser som du önskar avlägga. Kom också ihåg att studentexamensprovet är ett mognadsprov, där inte enbart dina kunskaper utan även ditt sätt att behandla och framställa dina svar på bedöms.

Modersmål och litteratur

Modersmål och litteratur är ett mångsidigt och brett läroämne, som kombinerar färdigheter och kunskaper.
Det är dina kommunikationsfärdigheter och din textkompetens som utgör grunden för ditt fortsatta lärande och dina möjligheter att fungera och påverka i samhället och att förstå den kultur vi lever i. Modersmål och litteratur stöder också din personliga utveckling som människa.
Modersmålskurserna ger dig kunskaper om skrivet och talat språk, samt skönlitteratur och medietexter. Det viktiga är att tillämpa kunskaperna och dina egna erfarenheter. Det är genom att läsa, skriva och kommunicera muntligt som du lär dig att se sammanhang, tänka logiskt, reflektera, kritiskt granska, tolka och värdera – och föra fram dina tankar.

Utöver rikslläroplanens 9 kurser erbjuder Ekenäs gymnasium dig 7 skolvisa fördjupade kurser under loppet av tre gymnasieår. Modersmålsundervisningen strävar efter att hålla dörren öppen mot samhället i form av t.ex. studiebesök och inbjudna gäster.

Modersmål och litteratur i studentexamen

Studentexamensprovet i modersmål och litteratur är obligatoriskt.
I studentexamen prövas din förmåga i både textkompetens och skriftlig kommunikation. Provet i textkompetens och essäprovet bygger på de samlade färdigheterna och kunskaperna i de obligatoriska och fördjupade kurserna i rikslläroplanen (MO1 – MO9). Också de skolvisa kurserna MO F10 – MO F16 förbereder dig för båda delarna i studentexamensprovet. Provet kan skrivas när de obligatoriska kurserna är avklarade. Du rekommenderas att skriva provet på våren under det tredje studieåret.

Arbetsmetoder

De obligatoriska kurserna är uppbyggda så att de integrerar de olika modersmålsfärdigheterna och bildar funktionella helheter. I alla kurser fördjupar du alltså dina kunskaper om språk och litteratur, utvecklar dina färdigheter i muntlig och skriftlig kommunikation samt läser rikligt med fiktion och fakta.
I varje kurs ingår hemläsning av minst ett skönlitterärt verk, vilken redovisas både skriftligt och muntligt. Dessutom bekantar du dig med finlandssvensk teaterkonst eller annan kultur utanför skolan.
Arbetssättet i de valfria kurserna varierar beroende på kursens innehåll och den aktuella situationen. En detaljerad beskrivning av kursernas mål och innehåll presenteras vid kursens början.
De obligatoriska kurserna och de flesta valfria kurser är till sin uppbyggnad sådana att de inte lämpar sig för självstudier.

Bedömning

Bedömningen av kurserna i modersmål och litteratur beaktar läroämnets alla delområden.
I kursvitsordet ingår bedömning av såväl muntlig och skriftlig produktion som graden av deltagande.

Slutvitsordet bestäms enligt läroplanens allmänna stadganden, så att det som särskilt inverkar höjande är ett aktivt förhållningssätt i undervisningsgruppen, en positiv utveckling med fortsatta framsteg och förtjänstfulla specialarbeten.

Rekommenderad studiegång

Första året:	MO 1, MO 2, MO 3, samt valfria MO 7, MO F13. Dessutom lämpar sig MO F12, MO F16, om de finns med i kursutbudet.
Andra året:	MO 4, MO 5, samt valfria MO 7, MO F13. Dessutom lämpar sig MO F10, MO F11, MO F12, MO F15, MO F16, om de finns med i kursutbudet.
Tredje året:	MO 6, samt valfria MO 8, MO 9. Dessutom lämpar sig MO F10, MO F11, MO F14, om de finns med i kursutbudet.

Riksomfattande prov i muntlig kommunikation

Du har möjlighet att avlägga ett riksomfattande prov i muntlig kommunikation, vilket bygger på kurserna MO7 och MO F14. Provet avläggs under tredje året.

OBLIGATORISKA KURSER

MO 1 En värld av texter

Kursen introducerar modersmål och litteratur som ett ämne där språk, kommunikation, litterära texter och saktexter bildar en helhet som placeras in i ett teoretiskt sammanhang. Inom litteraturundervisningen är fokus på novellen.

MO 2 Epik och medietexter

Kursen fokuserar på hur man bygger upp texter av olika slag för att nå sina syften. Inom litteraturundervisningen betonas läsning och analys av längre episka texter.

MO 3 Texter, kultur och identitet

Kursen tar upp frågor kring språklig och kulturell identitet ur ett finlandssvenskt perspektiv.
Den egna litteraturen och dess förhållande till omvärlden diskuteras.

MO 4 Texter i Norden

Kursen behandlar de nordiska språkens och den nordiska litteraturens historia, nordiska texter, texter på nordiska språk samt nordisk kultur. Inom litteraturundervisningen fokuseras på dramatiken.

MO 5 Moderna texter

Kursen innehåller litteraturanalyser, tar upp grundläggande textanalytiska termer med fokus på lyrik.

MO 6 Textens makt

Kursen handlar om det maktbruk som kan ske genom språket, med fokus på argumenterande sakprosa och äldre och nyare tendenslitteratur samt medietext.

FÖRDJUPADE KURSER

MO 7 Muntlig kommunikation

Kursen ger dig möjlighet att fördjupa din kompetens i muntlig framställning, dina kunskaper i retorik och den muntliga kommunikationens betydelse i olika sociala sammanhang.

MO 8 Fördjupad skriv- och textkompetens

Kursen handlar om att fördjupa och utveckla dina färdigheter i att producera och analysera texter. Siktet är inställt på de båda studentproven, med tonvikt på essäprovet.

MO 9 Litteratur som glädje och kunskap

Kursen fördjupar din litterära textkompetens. Du tillägnar dig skönlitteratur i olika former och utvecklar dina litterära kunskaper och färdigheter men också din fantasi.

SKOLVISA KURSER

De skolvisa kurserna ger dig möjlighet att ytterligare fördjupa och komplettera dina kunskaper och färdigheter i läroämnet.

MO F10 Litteratur i världen

Kursen fördjupar din litterära textkompetens och fokuserar på litteratur utanför den nordiska kulturkretsen. Innehållet preciseras skilt för varje gång kursen hålls.

MO F11 Aktuella texter

Kursen fördjupar din kulturella textkompetens och behandlar texter med aktualitet, t.ex. nyutkommen litteratur, aktuella teaterföreställningar, konstverk och/eller filmer. Kursen kan även fokusera på teman som ligger i tiden. Kursen bjuds ut minst vart tredje år.

MO F12 Filmkunskap

Kursen fördjupar din bildmediekompetens. Kursen behandlar olika slag av film, allt från gamla klassiker till aktuella filmer. Du undersöker och diskuterar såväl innehåll som filmens uttrycksmedel, samt stiftar bekantskap med recensioner och jämför bok och film. Kursen bjuds ut minst vart tredje år.

MO F13 Skrivprocessen

Kursen utvecklar din förmåga att uttrycka dig i skrift och ger dig möjlighet att producera texter av olika slag enligt dina individuella behov. Tonvikten är lagd på att träna textgenrer som förekommer i studentexamens textkompetens- och essäprov. Du fördjupar dina färdigheter i skrivprocessens alla moment. Skrivförmågan utvecklas genom handledning och respons. Kursen bjuds ut varje år.

MO F14 Retorik och argumentation

Kursen ger dig fördjupade färdigheter i muntlig kommunikation och retorikens medel. Kursen ger träning i att hålla tal samt bygga upp och analysera både muntlig och skriftlig argumentation. Kursen bjuds ut minst vart tredje år.

MO F15 På mediernas spelplan

Kursen ger dig möjlighet att fördjupa dina kunskaper om mediernas centrala roll och betydelse för vår kultur. Du utvecklar din förmåga att kritiskt granska olika slag av medietext ur etiskt, estetiskt, samt beteende- och samhällsvetenskapligt perspektiv. Kursen bjuds ut minst vart tredje år.

MO F16 Praktisk journalistik

Kursen ger dig möjlighet att pröva på medieproduktion i praktiken. Du bekantar dig med de lokala mediernas verksamhet samt producerar och publicerar journalistisk text. Kursen kan också utmynna i en skoltidning.
Kursen utvecklar din mediekunskap och tränar dig i journalistiskt skrivande. Kursen bjuds ut minst vart tredje år.

Finska

Du kan läsa finska enligt A-lärokursen, B-lärokursen eller i enlighet med den modersmålsinriktade lärokursen, som främst riktar sig till tvåspråkiga studerande.
En stor del av de studerande vid Ekenäs gymnasium lever i en ofta rätt enspråkigt svensk miljö. Det är därför viktigt att du utöver de obligatoriska kurserna i A- eller B-finska också väljer flera tillämpade och fördjupade kurser för att ytterligare utöka dina kunskaper.
För dig som har en tvåspråkig bakgrund rekommenderas kurserna i modersmålsinriktad finska. Har du däremot haft stora svårigheter med finskan rekommenderas B-lärokursen.

Finska i studentexamen

Före studentexamensprovet bör du ha avlagt alla de obligatoriska kurserna samt helst också FINA T15 Abiprepkurs i finska och FINA F7 Presentera och diskutera, alternativt FINA F8 Världen och vi. För att klara dig bra i studentexamen utgår man från att du under hela gymnasietiden aktivt tagit del av massmedierna på finska (TV, radio, dagstidningar, internet). Finska kan väljas som ett obligatoriskt eller extra prov i studentexamen. Dessutom kan du välja mellan att skriva provet i A-finska (lång lärokurs) eller B-finska (medellång lärokurs). Du kan skriva provet antingen på våren andra läsåret, på hösten tredje läsåret eller på våren tredje läsåret, vilket du bör beakta vid valet av kurser för andra och tredje året. I provet ingår en hörförståelsedel och en skriftlig del.

Bedömning

Vid bedömningen av kurserna i finska beaktas dina skriftliga och muntliga prestationer. De obligatoriska och de fördjupade kursernas vitsord påverkar slutvitsordet i läroämnet. Även de tillämpade kurserna kan påverka slutvitsordet.

Rekommenderad studiegång

Första året:	1, 2, 3
Andra året:	4, 5, 6
Tredje året:	T15, 7, 8

Information om när du lämpligast avlägger de övriga kurserna, hittar du i samband med varje kursbeskrivning.

Muntligt prov i finska

Under sista skolåret har du möjlighet att avlägga ett muntligt prov i finska. Provet utförs individuellt och bedöms enligt Utbildningsstyrelsens anvisningar om muntliga prov. I samband med gymnasiets avgångsbetyg utdelas ett intyg över att du har avlagt provet.

A-LÄROKURS

OBLIGATORISKA KURSER

De obligatoriska kurserna läses i ordningsföljd.

FINA 1 Människans vardag och fritid

I kursen repeteras och fördjupas alldagliga umgänges- och servicesituationer. Du bekantar dig främst med olika verksamheter, situationer och tjänster i närsamhället. Vid kursens slut ska du även i tal kunna uttrycka dina behov, önskemål och åsikter samt berätta om din skol- och arbetsdag, dina matvanor, ditt liv, din hälsa, din omgivning och dina fritidsintressen. För detta ändamål repeteras och fördjupas grammatiken, särskilt finskans verbböjning och grundläggande objektsregler.

FINA 2 Natur och miljö

Under kursen behandlas naturen och olika miljöer i Finland ur närings-, turist- och rekreationssynvinkel. Du läser några saktexter om natur och miljö samt iakttar och diskuterar företeelser och frågor i anslutning till dem. I grammatiken repeteras och fördjupas finskans nomenböjning, subjekt och unipersonella uttryck. Vid kursens slut ska du på finska kunna presentera sevärdheter på din hemort samt berätta om en resa eller en upplevelse i naturen.

FINA 3 Handel, teknik och kommunikation

Du bekantar dig med handel, teknik och tekniska uppfinningar i människans tjänst, särskilt med fordon och trafikregler, samt i någon mån med datateknik. I anslutning till texterna behandlas finskans satsmotsvarigheter. Vid kursens slut ska du kunna diskutera olika konsumtionsvanor, miljöfrågor, vardagsteknik och kommunikationsmedel.

FINA 4 Samhället och massmedia

Det finländska samhället studeras genom massmedia och därtill behandlas Finlands samhällsskick. I finska tidningar läser du nyhetsreportage, ledare och aktuella debattämnen. Du uppmanas under kursens gång att följa med lämpliga nyhets- och aktualitetssändningar i teve och radio som underlag för diskussion. Inom grammatiken behandlas infinitiverna.

FINA 5 Utbildning, yrkes- och näringsliv

I denna kurs studerar du olika utbildningsvägar, yrkesval samt näringsliv och tjänster i Finland. Du tar del av utbildningen och studierna inom ett särskilt område och läser texter, annonser och broschyrer om olika yrken. Du övar dig i att redogöra för dina studieplaner samt övar praktiska färdigheter, som att delta i en arbetsintervju. Finlands näringsliv, handel och produktion behandlas. Inom grammatiken fördjupas kunskaperna om objektet och de viktigaste adverbialen.

FINA 6 Finsk kultur och litteratur

I denna kurs bekantar du dig med finsk litteratur samt kända finska konstnärer inom olika områden (bildkonst, arkitektur, film, design…). Du ska under kursens gång läsa åtminstone ett finskt verk enligt eget val och muntligt eller skriftligt kunna redogöra

för och diskutera det. Tillsammans ses och analyseras en film utgående från en given analysmodell. Inom grammatiken behandlas bl.a. olika slags attribut.

FÖRDJUPADE KURSER

FINA 7 Presentera och diskutera

I denna nya kurs uppövar du din förmåga att tala finska i flera olika sammanhang. Studie- och arbetslivet, kultur, miljö, populärvetenskap, teknik och samhället vi lever i erbjuder teman att behandla under kursen. Varierande muntliga övningar görs såväl individuellt som parvis och i grupper. Vi använder oss av aktuella texter och hörförståelsematerial. Kursen kan du avlägga sista studieåret och avslutas med deltagande i det nationella provet i muntlig språkfärdighet. Över provet i muntlig språkfärdighet ges ett särskilt intyg som bilaga till avgångsbetyget.

FINA 8 Världen och vi

I denna kurs läses och fördjupas innehållet och ordförrådet i populärvetenskapliga texter om aktuella ämnen inom olika områden. Kursen fokuserar även mera djupgående än kurs 6 på skönlitterära textutdrag med hänsyn till författarnas intentioner och texternas samhälleliga och kulturella bakgrund. Du övar dig att sammanfatta, kommentera och diskutera innehållet i texterna. Betydelse- och stilfrågor diskuteras. Kursen alternerar med FINA 7.

SKOLVISA KURSER

FINA F9 Finsk litteratur

Kursens avsikt är att ytterligare fördjupa kunskaperna i finsk litteratur, denna gång mera omfattande än i kursen Finsk kultur och litteratur, FINA 6. Du specialiserar dig på någon genre eller författare inom finsk litteratur. Färdigheten att läsa och analysera litterära texter övas. I mån av möjlighet bekantar du dig med kända verk även i form av studiebesök (ex. teater, konstutställning). Ursprungsverk och filmatiseringar jämförs och diskuteras. Kursen bjuds ut vartannat år.

FINA F10 Översättningskurs

Kursens mål är att ge dig en insikt i finskans språkbyggnad, idiomatik, språkvård samt skillnader mellan tal- och skriftspråk. Under kursens gång bekantar du dig med översättarens yrke och tar del av de hjälpmedel som översättaren använder i sitt arbete. Du övar dig i att översätta olika typer av texter och får på så sätt en bild av kraven som olika texter ställer på översättaren.
Rekommendation: andra eller tredje årets studerande.

FINA T11 Ny start i finska

Inledande kurs för de nybörjare som från högstadiet har vitsordet 7 eller lägre. De obligatoriska kurserna är krävande och denna kurs fungerar som en inkörsport för att göra starten smidigare. Kursen riktar sig även till dig som av olika orsaker har svårigheter att komma vidare i ämnet. Dels övas och repeteras grundstrukturer, dels färdigheter inom de olika språkliga delområdena. Särskild vikt fästs vid studietekniken för att skapa en funktionerande individuell läxläsningsmodell.

FINA T12 Muntlig färdighet

I kursen har du möjlighet att med hjälp av varierande övningar och språksituationer träna upp din förmåga att uttrycka dig muntligt. Allt från vardagliga dialoger, åsiktsyttringar och argumentering till korta muntliga referat och föredrag ingår. Kursens mål är att ge dig beredskap att använda och utveckla din muntliga språkfärdighet i alla sammanhang.
Rekommendation: för dig som vill öva dig i att tala finska och som har vitsordet 8 eller lägre.

FINA T13 Stadi tutuksi

Hur väl känner du vår huvudstad? Under kursens gång studeras Helsingfors med turistens ögon (stadens historia, främsta sevärdheter, arkitektur, kända personer, gammal cafékultur mm.). Både skriftliga och muntliga färdigheter övas. Studiebesök till Helsingfors (bl.a. guidat besök på Ateneum). Kursen bjuds ut vartannat år.

FINA T14 Utöka ditt ordförråd

Kursen är främst avsedd för dig som har en enspråkigt svensk bakgrund och som känner ett behov av att snabbt och effektivt utöka sitt ordförråd i finska (vitsord 7 eller lägre). Roliga och varierande övningar, både skriftliga och muntliga. Inga grammatiktermer!

FINA T15 Abiprepkurs i finska

Förberedande kurs inför studentexamen. Kursen repeterar de centrala delarna av grammatiken samt fäster vikt vid de vanligaste fallgroparna. De olika provtyperna i studentprovet gås igenom och övas. Uppsatsteknik och uppsatsskrivning med påföljande grundlig genomgång.

B-LÄROKURS

OBLIGATORISKA KURSER

De obligatoriska kurserna läses i ordningsföljd.

FINB 1 Vardagsfinska

I kursen övar du att använda finska i alldagliga servicesituationer såsom i butiken, banken, på posten och på resor och i telefonsamtal. Du lär dig att muntligt och skriftligt berätta om dig själv och din närmiljö. I grammatiken repeteras de viktigaste delarna av finskans verblära och objektet.

FINB 2 Människor, natur och sevärdheter i Finland

Genom lämpliga texter bekantar du dig med platser, sevärdheter, naturen och människors levnadssätt på olika orter i Finland. Du lär dig berätta om dina upplevelser på resor och att presentera din hemort. I broschyrer, guider och på nätsidor får du leta fram fakta, tidtabeller och evenemang. I grammatiken presenteras kasus- och pluralböjningen.

FINB 3 Utbildning, intressen och fritid

Du lär dig att berätta om din skolgång, din fritid och dina framtidsplaner. Via guider och webbsidor får du närmare ta reda på fakta om en utbildning som intresserar dig och presenterar den. Artiklar eller reportage om intressanta fritidssysslor läses och behandlas. Grammatiken behandlar satsdelar och infinitivformerna I och III.

FINB 4 Affärs- och yrkesliv

I kursen lär du dig ta reda på fakta ur reklam och broschyrer, samt bekantar dig med yrkesliv och olika yrken. Människans hälsa, konsumtions- och arbetsvanor diskuteras. Du ska kunna svara på frågor om texternas innehåll och i enkla ord redogöra för det även på finska. Adjektiv och adverb, räkneord samt användningen av dem i pris- och tidsuttryck utgör grammatikavsnittet.

FINB 5 Trafik, teknik och miljö

I kursen läser du texter om trafik och fortskaffningsmedel ur användnings- och miljösynvinkel. Du bekantar dig med några tekniska hjälpmedel samt bruksanvisningar. Finsk ordbildning genom sammansättning och avledning samt participformer behandlas.

FÖRDJUPADE KURSER

FINB 6 Att förstå och tala finska bättre

I denna kurs lär du dig förstå talad finska i olika sammanhang och att svara på frågor, sammanfatta innehållet och skriva korta uppsatser i anslutning till dem. Finskans basordförråd och –strukturer repeteras och du lär dig att tala och reagera på finska i olika situationer. Det nationella provet i muntlig språkfärdighet på medellång nivå ingår som en del av kursen. Över provet i muntlig språkfärdighet ges ett särskilt intyg som bilaga till avgångsbetyget.

FINB 7 Finland idag

I denna kurs bekantar du dig via massmedia med faktatexter som behandlar det finländska samhället och kulturlivet. Du bekantar dig bl.a. med en berömd finländsk person eller något han/hon åstadkommit. Du ska med hjälp av lexikon kunna ta till dig huvudinnehållet även i svårare texter, som tidningsartiklar och skönlitterära texter.

MODERSMÅLSINRIKTAD LÄROKURS

OBLIGATORISKA KURSER

De obligatoriska kurserna läses i ordningsföljd.

FIM 1 Människans vardag och fritid

I den första kursen nyanseras och fördjupas förmågan att uttrycka sig nyanserat och korrekt i olika sammanhang. DU görs uppmärksamma på skillnaderna mellan

spontant talspråk, slang, dialekter och standardfinska genom studier av språket i närmiljön eller lämplig litteratur. Grammatiska grundbegrepp repeteras och befästs, med särskild uppmärksamhet på sådana drag i finskans verblära och grundläggande syntax där tal- och skriftspråket skiljer sig från varandra.

FIM 2 Natur och miljö

Inom kursen fördjupas ordförrådet inom området natur och miljö, därtill görs du uppmärksam på natur- och miljöskyddsfrågor. Texter av olika slag om Finlands natur och miljö läses. Även litterära rese- och naturskildringar läses och du lär dig att skildra naturen och dina egna upplevelser i den. Idiomatiska drag i nomenböjningen och detaljer i ordförrådet inom kursens ämnesområden behandlas.

FIM 3 Handel, teknik och kommunikation

I kursen fördjupas och diskuteras ämnen som berör konsumtion, teknik och informationsteknik. Som underlag för detta läses lämpliga artiklar och bruksanvisningar inom dessa områden samt även reklam och annonser. Olika varor, uppfinningar och kommunikationsmedel diskuteras. Lämpliga fiktiva texter läses som komplement till detta, t.ex. en detektivroman. Satsmotsvarigheterna behandlas.

FIM 4 Samhället och massmedia

Det finländska samhället studeras genom massmedia. Mediernas roll att förmedla, granska och behandla aktuella händelser, företeelser och åsikter diskuteras. Du läser tidningar och ser aktuella program i teve. Du ges även möjlighet att utarbeta reportage eller artiklar på finska samt lär dig att avfatta insändare, annonser och annonssvar. Olika textstilar och uppbyggnad av texter samt interpunktion tas upp.

FIM 5 Utbildning, yrkes- och näringsliv

I denna kurs bekantar du dig med utbildningsterminologi och olika utbildningsvägar i Finland. Som underlag studeras olika dokument inom utbildning och yrkesliv. Olika studievägar, inträdeskrav och sysselsättningsmöjligheter diskuteras. Genom artiklar och intervjuer kan du fördjupa dig i något yrkesområde och öva dig att genomföra små undersökningar. Anställningsintervjuer övas. Attribut, adverbial, rektion samt finskans motsvarigheter till svenskans prepositionsattribut ingår.

FIM 6 Finsk kultur och litteratur

I den sista obligatoriska kursen bekantar du dig närmare med några av den finska litteraturens klassiker, dikter, folkdiktning, skådespel, film och design. Du läser åtminstone ett skönlitterärt verk och analyserar det. Under kursen behandlas gemensamt några kända finska författare. Skönlitteraturen anknyts vid tillfälle till bildkonst, film och musik. Även studiebesök kan ingå i kursen.

FÖRDJUPADE KURSER

FIM 7 Presentera och diskutera

Kursen läses tillsammans med FINA 7. Se kursbeskrivningen för FINA 7. I den modersmålsinriktade kursen lär du dig ytterligare att kritiskt granska din egen framställning samt tränar olika slag av interaktion, som att presentera och övertyga, motivera, förhandla, debattera och medla.

FIM 8 Skrivandets konst

I denna kurs analyserar du olika slag av texter på finska och lär dig att skriva redogörelser, protokoll, utredningar, kommentarer, analyser, essäer med mera utifrån ett bestämt material. Skrivprocessen från planering till redigering och korrekturläsning genomgås med hjälp av tillgänglig datateknik och program. Syftet är att kritiskt granska och bearbeta en text både innehållsmässigt och språkligt samt att kunna använda ordböcker, språkriktighetsguider och andra källor. Även övning och handledning i att skriva fiktiv text ges.

FIM T9 Abiprepkurs i finska

Läses tillsammans med FINA T15. Se kursbeskrivningen för FINA T15.

Främmande språk

Du kan studera engelska på A-nivå, och franska och tyska på B2- och B3-nivå.

B3-kurser har sin motsvarighet i B2-programmet enligt följande:

Kurser B3	1	2	3	4	5	6	7	8		
Kurser B2			1	2	3	4	5	6	7	8

Främmande språk i studentexamen

Språkproven i studentexamen bygger på de obligatoriska och fördjupade kurserna i respektive språk. Språkproven består av ett hörförståelseprov och en skriftlig del. Inför studentprovet rekommenderas att du väljer övningskursen som normalt erbjuds i perioderna 1 och 3. Också de andra tillämpade kurserna bidrar till att ge dig en mångsidigare kunskap i språket i fråga.

Bedömning

I samtliga kurser ingår övningar av olika slag och slutprov. Timaktiviteten, ditt eget arbete samt slutprovet bildar en helhet och påverkar alla ditt kursvitsord. Om du önskar avlägga en kurs utan att delta i undervisningen bör du därför enligt överenskommelse med läraren också delta i vissa av övningarna. Vid bedömningen av läroämnet beaktas alla områden inom språkfärdigheten enligt kursbeskrivningarna.

Rekommenderad studiegång

Det rekommenderas att du läser kurserna i ordningsföljd. Nedan finns en tabell över vilka kurser du rekommenderas ta under dina år i gymnasiet:

Lärokurs	första året	andra året	tredje året
A	1, 2, 3	4, 5, 6	9, 7, 8 (7, 8, 9)
B2	1, 2, 3, 4	5, 6, 7	8, 9
B3	1, 2	3, 4, 5, 6	7, 8, 11

Se de enskilda språken då det gäller de övriga kursrekommendationerna.

Muntliga prov i främmande språk

Under sista skolåret har du möjlighet att avlägga ett muntligt prov i främmande språk, dvs. engelska, franska och tyska. Proven utförs individuellt och bedöms enligt Utbildningsstyrelsens anvisningar om muntliga prov. I samband med gymnasiets avgångsbetyg utdelas ett intyg över att du har avlagt provet/proven.

Engelska, A-lärokurs

OBLIGATORISKA KURSER

ENA 1 De unga och deras värld

Kursen sammanlänkar språkundervisningen i den grundläggande utbildningen med språkundervisningen i gymnasiet och befäster ordförrådet och grundstrukturerna enligt de studerandes behov. Ämnesområdena och situationerna ansluter sig till det dagliga livet och till personligt umgänge och människorelationer och språket är familjärt och informellt. I kursen betonas diskussion, förmåga att uttrycka åsikter och viktiga strategier vid muntlig kommunikation.

ENA 2 Kommunikation och fritid

I kursen övas den muntliga förmågan mångsidigt och strukturerna befästs och utvidgas. Ämnesområdena och situationerna berör fritid och intressen samt tjänster i samband med dem. Den skriftliga färdigheten övas med hjälp av kommunikativa uppgifter. Behärskningen av strategier vid muntlig kommunikation befästs och kursen fäster vikt vid de studerandes säkerhet att uttrycka sig. I denna kurs kan också reserveras tid för fördjupning i en kortare roman. Boktiteln, som kan variera, meddelas de studerande genast i början av period 1.

ENA 3 Studier och arbete

Kursens ämnesområden och situationer anknyter till studier och arbetsliv och i kursen övas muntlig och skriftlig kommunikation som är typiska för dem. I kursen ingår också övningar i att förstå och använda språket i formella situationer.

ENA 4 Samhället och omvärlden

I kursen betonas muntlig språkfärdighet och textförståelse på en mera krävande nivå. Övningarna utgår från texter om samhället i Finland och i respektive främmande länder. I kursen övas olika strategier för läsförståelse. Du övar även din skriftliga färdighet genom att skriva texter för olika ändamål.

ENA 5 Kultur

I kursen behandlas kultur i bred bemärkelse. Du kan utföra ett större arbete om ett självvalt ämne och presenterar det. Dessutom ges en kort översikt av den engelskspråkiga litteraturen. Du får även fördjupa dig i ett verk av en författare, vilket du framför som en recension, skriftligt eller muntligt.

ENA 6 Vetenskap, ekonomi och teknik

I kursen betonas förmågan att förstå också krävande språkligt stoff. Ämnen hämtas från olika vetenskapsgrenar, tekniska rön, olika former av kommunikation och näringslivet. Övningarna i lässtrategier fortsätter och du slipar din skriftliga uttrycksförmåga genom att skriva texter för olika ändamål.

FÖRDJUPADE KURSER

ENA 7 Naturen och en hållbar utveckling

Kursen ger dig färdigheter att förstå och använda språket på ämnesområden som anknyter till naturen, naturvetenskaperna och en hållbar utveckling.

ENA 8 Tala och förstå bättre

I denna kurs övar du dina muntliga färdigheter i engelska. I kursen berörs aktuella händelser och kulturella företeelser såväl nationellt som globalt. I kursen kan ingå pararbeten, grupparbeten eller enskilda arbeten. Kursen avslutas med avläggandet av det nationella provet i muntlig språkfärdighet, vilket är obligatoriskt. Över provet i muntlig språkfärdighet ges ett särskilt intyg som bilaga till avgångsbetyget.

SKOLVISA KURSER

ENA T9 Förberedande övningskurs för studentexamen

Kursen repeterar de centrala delarna av grammatiken och erbjuder dig mera krävande texthörförståelse- och strukturövningar samt olika skriftliga övningar enligt behov.

ENA T10 Engelsk konversation

I denna kurs tränar du upp den muntliga färdigheten. Kursen utgångspunkt kan vara aktuella händelser eller teman som intresserar deltagarna. I mån av möjlighet är kursens lärare ”native speaker”.
Rekommendation: första eller andra året.

ENA T11 Projektkurs

Innehållet utformas tillsammans med de studerande. Ett specialarbete utförs.

ENA T12 Repetition av basstrukturer

I denna kurs erbjuds övning i engelskans basstrukturer och en grundlig översikt av oregelbundna verb. Kursen är lämplig för dig i synnerhet om du vill bättra på dina grammatikkunskaper från den grundläggande utbildningen.
Rekommendation: P1 första året.

ENA T13 Skrivkurs

I kursen tränas skriftlig produktion av t.ex. brev, tal, prosa, insändare, sammandrag, recension och studentuppsats. Uppmärksamhet fästs även vid stilistik och allmännyttig vokabulär. Kursens syfte är att kritiskt granska och bearbeta sin text både innehållsmässigt och språkligt. Ordböcker får användas som hjälpmedel. Kursen kan avläggas som nätkurs.
Rekommendation: andra årets studerande som har vitsordet 8 eller lägre.

Franska B2- och B3-kurser

B2-språk är ett frivilligt språk som påbörjas i årskurserna 7-9 i den grundläggande utbildningen. B3-språk är ett frivilligt språk som påbörjas i gymnasiet.

FÖRDJUPADE KURSER

FRB3 1 God dag, trevligt att träffas

Du lär dig språkets grundläggande funktioner, att presentera dig och berätta om dig själv samt ställa enkla frågor i samtal med andra, t.ex. i vardagliga språksituationer angående familj, boende mm. I denna första kurs betonas speciellt den muntliga kommunikationen.

FRB3 2 Så ska saker och ting skötas

Du lär dig att komma till rätta i enkla vardagliga situationer och uträtta ärenden i det dagliga livet. Betoningen ligger fortfarande på den muntliga kommunikationen.

FRB3 3 = FRB2 1 Fritid och intressen

Du lär dig att berätta om din fritid och dina intressen, att uttrycka egna åsikter, förstå vardagligt tal och delta i samtal. Basordförrådet och strukturerna befästs och fördjupas.

FRB3 4 = FRB2 2 Världen och vi

Du lär dig berätta om människor, kultur, historia, sevärdheter och turism i hemlandet och förstå tal om franskspråkiga länder. Textförståelse och egen skrivfärdighet blir småningom viktigare.

FRB3 5 = FRB2 3 Förr och nu

Du lär dig att förstå och använda franskans motsvarigheter till svensk imperfekt, för att kunna berätta om händelser och förhållanden i förfluten tid. Du får träning i att förstå talad franska, och din skrivfärdighet tränas.

FRB3 6 = FRB2 4 Studier och framtidsplaner

Du får träna din förmåga att muntligt och skriftligt berätta om dina studier och framtidsplaner och val av yrke. Du får träna din förståelse av texter och din förmåga att själv producera text.

FRB3 7 = FRB2 5 Kultur

Du får bekanta dig med fransk kultur på olika områden, t.ex. musik, bildkonst, litteratur, film och kan själv presentera ett fenomen, en rörelse, en person mm. Textförståelsen tränas ytterligare.
De viktigaste strukturerna repeteras och fördjupas.

FRB3 8 = FRB2 6 Vår gemensamma jord

Du får bekanta dig med texter och andra dokument, t.ex. film om samhället, miljön och framtidsutsikter för mänskligheten. De viktigaste strukturerna repeteras och fördjupas.
Du får övning i text- och hörförståelse och i att göra muntliga och skriftliga referat.

FRB2 7 Vetenskap och teknik
Du får arbeta med texter och andra dokument om vetenskap, teknik, kommunikation mm., och ditt ordförråd vidgas även inom vissa specialområden. Textförståelsen tränas med autentiskt material, och skrivförmågan med t.ex. översättning av svensk faktatext eller sammandrag av autentiska texter på franska.

FRB2 8 Naturen och en hållbar utveckling
Naturen och människans förhållande till naturen i vår egen kultur och i franskspråkiga länder behandlas. Textförståelsen tränas med autentiskt material, och skrivförmågan t.ex. med översättning av faktatexter från svenska till franska samt sammandrag av franskspråkiga texter.

SKOLVISA KURSER

FRB3 T11 = FRB2 T9 Övning för studentexamen
Du får öva dig på de olika delområdena i studentexamensprovet; text- och hörförståelse, struktur- och vokabulärprov och uppsatsskrivning. Kursen kan avläggas som nätkurs.
Förkunskaper: FRB3 6 = FRB2 4

FRB3 T12 = FRB2 T10 Muntlig färdighet
Du får en träning i att uttrycka dig muntligt i varierande språksituationer, från vardagliga dialoger till åsiktsyttringar, argumentering och korta muntliga referat eller föredrag. Kursen rekommenderas för alla som tycker om att diskutera, och lämpar sig speciellt för dig som vill avlägga prov i muntlig färdighet.

FRB3 F13 = FRB2 F11 Skrivkurs
Kursen är avsedd för dig som verkligen vill träna uttrycksförmågan och tycker om att översätta, skriva sammandrag och uppsatser, insändare, CV mm. Då tillfälle ges, kan kursen kopplas samman med utbytesverksamhet för att idka autentisk korrespondens via brev eller e-post.
Förkunskaper: FRB3 6 = FRB2 4

Tyska, B2- och B3-lärokurser

B2-språk är ett frivilligt språk som påbörjas i årskurserna 7-9 i den grundläggande utbildningen. B3-språk är ett frivilligt språk som påbörjas i gymnasiet.

FÖRDJUPADE KURSER

TYB3 1 God dag, trevligt att träffas

Du lär dig att hälsa, presentera dig och berätta om dig själv, samt att med frågor få en samtalspartner att göra detsamma. Du lär dig att komma till rätta i enkla, vardagliga språksituationer. Ämnesområden är till exempel familjen och mänskliga relationer. Kursens tonvikt ligger på muntlig kommunikation.

TYB3 2 Så ska saker och ting skötas

Även i denna kurs handlar det om släkt, vänner och andra mänskliga relationer och om dagliga rutiner. Du får öva dig i att klara dig i olika alldagliga situationer, som att göra uppköp och uträtta ärenden i bank, post och hos läkare samt att utnyttja trafikmedel, inkvarterings- och förplägnadstjänster. I kursen betonas talförståelse och muntlig framställning.

TYB3 3 = TYB2 1 Fritid och intressen

Du lär dig att tala om de ungas dagliga liv, fritidsverksamhet och hobbyer samt tjänster i anslutning till dem. I kursen betonas talförståelse och förmågan att tala det främmande språket, och du får lära dig hur man uttrycker åsikter på det. Kännedomen om språkets grundstrukturer utvidgas.

TYB3 4 = TYB2 2 Världen och vi

Du lär dig att diskutera människor, geografi, historia, sevärdheter och rekreations-möjligheter i ditt eget land och i främmande länder. I kursen betonas talförståelse och muntlig kommunikation och grundstrukturerna befästs, och den skriftliga förmågan övas med hjälp av kommunikativa uppgifter.

TYB3 5 = TYB2 3 Förr och nu

I kursen behandlas livet förr och nu såväl ur individens som ur samhällets synvinkel. Teman är till exempel hälsa och välfärd. Talförståelse och muntlig kommunikation betonas och grundstrukturerna befästs. Den skriftliga förmågan övas med hjälp av kommunikativa uppgifter.

TYB3 6 = TYB2 4 Studier och framtidsplaner

Skola, studier och arbetsliv samt framtidplaner utgör kursens tema. Du får öva dig i att tala och skriva kring dessa teman samt lära dig att lägga fram önskemål och planer för framtiden.

TYB3 7 = TYB2 5 Kultur

Kursen kan handla till exempel om bildkonst, musik, film, teater eller idrott i respektive främmande kulturer. Alla områden inom språkfärdigheten övas.

TYB3 8 = TYB2 6 Vår gemensamma jord

Kursstoffet bygger på lättfattliga texter – också medietexter – som anknyter till samhällelig verksamhet i Finland och i ifrågavarande främmande länder och handla om jordens tillstånd och om framtiden. I kursen betonas textförståelse, beskrivningar och enkla redogörelser i tal och skrift.

TYB2 7 Vetenskap och teknik

Kursinnehållet bygger på allmänt hållna texter från olika vetenskapsområden, om teknik och om olika former av kommunikation. Tonvikten i kursen läggs vid text-förståelse och skriftliga övningar.

TYB2 8 Naturen och en hållbar utveckling

I kursen behandlas naturen och naturfenomen samt människans förhållande till naturen i den egna kulturen och i de länder och kulturer där språket i fråga talas. Kursens tonvikt ligger på textförståelse och skriftliga uppgifter.

SKOLVISA KURSER

TYB3 T11 = TYB2 T9 Förberedande övningskurs för studentexamen

Kursen omfattar text- och hörförståelseövningar, översikt av den tyska grammatiken samt uppsatsskrivning. Kursen kan avläggas som nätkurs.
Förkunskaper: Efter TYB3 8 = TYB2 6.

TYB3 T12 = TYB2 T10 Vardagstyska

Du får träna dig i muntlig språkfärdighet med mål att kunna klara dig i olika vardagliga situationer. Du erbjuds också möjligheten att avlägga prov i muntlig färdighet.
Förkunskaper: Efter TYB3 5 = TYB2 3.

TYB3 T13 = TYB2 T11 Internationella kontakter och kulturutbyte

Kursen ger möjlighet att fördjupa och bygga ut samarbete till skolor i andra länder. I mån av möjlighet utgår man från en existerande vänskolekontakt. De studerande förbereds för internationella kontakter. Under kursen uppmärksammas den egna hemorten och hur den kunde presenteras.
Förkunskaper: TYB3 8 = TYB2 6.

Matematik, lång lärokurs

Förutom de 10 obligatoriska och de 3 fördjupade riksomfattande kurserna i lång matematik bjuder skolan ut ytterligare några fördjupade och tillämpade skolvisa kurser. Detta i avsikt att ge dig djupare insikt i bl.a. ekonomisk matematik, geometri och funktionslära.
Skolan bjuder ut minst en matematikkurs i varje period.

Lång matematik i studentexamen

Provet i matematik kan du avlägga som obligatoriskt eller extra prov. Du kan skriva det tidigast på vårterminen under det tredje studieåret. I provet ingår 2 mera krävande uppgifter, vilka ger max 9 poäng mot 6 poäng för de övriga uppgifterna. För att ge dig en god grund för ett framgångsrikt studentprov erbjuds kurserna MAA 13 och MAA F14 varje år. Om du har för avsikt att avlägga provet i lång matematik förväntas du välja dessa 2 fördjupade kurser under abi-året.

Arbetsmetoder

På grund av ämnets karaktär är undervisningen lärarledd. Inför varje lektion är det synnerligen viktigt att du försöker lösa dina hemuppgifter. Vid genomgång av uppgifterna har du betydligt bättre behållning om uppgiftsstoffet är bekant.
En naturlig del i undervisningen är användning av tekniska hjälpmedel.

Bedömning

Bedömningen baserar sig på provprestation och aktivitet under lektionerna.

Rekommenderad studiegång

De obligatoriska kurserna läser du i nummerordning med undantag av MAA6 som du kan avlägga när som helst efter MAA4.

Första året: MAA1, MAA2, MAA3, MAA 4, MAA 5
Andra året: MAA6, MAA7, MAA8, MAA9, MAA10

De fördjupade och tillämpade kurserna:

Andra året: MAA11/MAA F18, MAA 12, MAA T16
Tredje året: MAA13, MAA F14, MAA F17, MAA F18/MAA 11

Byte av lärokurs

Om du byter till kort matematik ersätts kurserna enligt följande nationella rekommendationer:
MAA1→MAB1, MAA3→MAB2, MAA6→MAB5, MAA7→MAB4 och MAA8→MAB3.
Om kursvitsordet måste prövas, kan tilläggsprestationer krävas.

OBLIGATORISKA KURSER

MAA 1 Funktioner och ekvationer

Du förkovrar dig i att lösa ekvationer och utföra procenträkningar, fördjupar din förståelse för begreppen proportionalitet, kvadratrot och potens. Du vänjer dig vid reglerna för kvadratrots- och potensberäkningar, och fördjupar dina insikter i funktionsbegreppet genom att undersöka potens- och exponentialfunktioner, samt lära dig att lösa potensekvationer.

MAA 2 Polynomfunktioner

Du får rutin i att använda polynomfunktioner, lär dig att lösa polynomekvationer av andra graden och undersöker antalet lösningar. Du lär dig också att lösa polynomekvationer av högre grad som kan lösas utan att dividera polynomen samt att lösa enkla polynomolikheter.

MAA 3 Geometri

Du tränar dig i att gestalta och presentera information om rum och former både i två och tre dimensioner. Du övar dig att formulera, motivera och använda geometriska satser. Du lär dig också att lösa geometriska problem genom att utnyttja figurers och kroppars egenskaper, likformighet, Pythagoras sats samt trigonometrin för rät- och snedvinkliga trianglar.

MAA 4 Analytisk geometri

I den här kursens ska du lära dig förstå hur den analytiska geometrin binder ihop geometriska och algebraiska begrepp. Du ska också förstå begreppet punktmängdens ekvation och lära dig undersöka punkter, räta linjer, cirklar och parabler med hjälp av deras ekvationer. Dessutom fördjupas förståelsen av begreppet absolutbelopp och du får lära dig att lösa ekvationer med absoluta värden och motsvarande olikheter av typen $|f(x)| = a$ eller $|f(x)| = |g(x)|$ samt förbättrar din förmåga att lösa ekvationssystem.

MAA 5 Vektorer

Du lär dig förstå vektorbegreppet och blir insatt i grunderna för vektorkalkyl, lär dig undersöka figurers egenskaper med hjälp av vektorer, samt lär dig undersöka punkter, avstånd och vinklar i två- och tredimensionella koordinatsystem med hjälp av vektorer.

MAA 6 Sannolikhet och statistik

Du lär dig att åskådliggöra diskreta och kontinuerliga statistiska fördelningar samt att bestämma och tolka fördelningarnas karakteristikor. Du blir insatt i kombinatorikens metoder, blir förtrogen med sannolikhetsbegreppet och reglerna för sannolikhetsberäkningar. Du lär dig också förstå begreppet diskret sannolikhetsfördelning och lär dig att bestämma och tillämpa fördelningens väntevärde samt blir insatt i begreppet kontinuerlig sannolikhetsfördelning, och lär dig tillämpa normalfördelningen.

MAA 7 Derivatan

Du lär dig bestämma nollställena för rationella funktioner och lösa enkla rationella olikheter. Du får en åskådlig uppfattning av funktionens gränsvärden, kontinuitet och derivata, samt lär dig bestämma derivatan för enkla funktioner. Du kommer också att undersöka polynomfunktioners förlopp med hjälp av derivatan och bestämma deras gränsvärden, samt lär dig bestämma det största och minsta värdet för en rationell funktion i samband med tillämpade problem.

MAA 8 Rot- och logaritmfunktioner

Kursen behandlar egenskaperna hos rot-, exponential- och logaritmfunktioner och du lär dig lösa ekvationer i anslutning till dem. Du lär dig undersöka rot-, exponential- och logaritmfunktioner med hjälp av derivatan, lär dig derivera sammansatta funktioner, samt undersöka inversa funktioner till strängt monotona funktioner.

MAA 9 Trigonometriska funktioner och talföljder

Du lär dig undersöka trigonometriska funktioner med hjälp av symmetrier i enhetscirkeln. Du får lösa trigonometriska funktioner av typen $\sin f(x) = a$ eller $\sin f(x) = \sin g(x)$, lär dig de trigonometriska sambanden $\sin^2 x + \cos^2 x = 1$ och $\tan x = \sin x / \cos x$, och undersöker trigonometriska funktioner med hjälp av derivatan. Du lär dig att definiera talföljder med hjälp av rekursionsformler, samt att lösa praktiska problem med hjälp av aritmetiska och geometriska talföljder och deras summor.

MAA 10 Integralkalkyl

Du lär dig att bestämma primitiva funktioner till elementära funktioner, lär dig förstå begreppet integral och dess samband med arean, samt lär dig att bestämma areor och volymer med hjälp av integraler. Du blir också förtrogen med tillämpningar av integralkalkyl.

FÖRDJUPADE KURSER

MAA 11 Talteori och logik

Du lär dig att formalisera påståendesatser och att undersöka deras sanningsvärden med hjälp av sanningstabeller. Du lär dig att förstå begreppet öppen sats och lära dig att använda kvantorer, bevisföringsprinciper och övar dig i bevisföring. Du lär dig också talteorins grundbegrepp och blir förtrogen med primtalens egenskaper. Du får undersöka hela tals delbarhet med hjälp av delbarhetsekvationer och kongruens mellan hela tal, samt lär dig bestämma den största gemensamma faktorn hos hela tal med Euklides algoritm. Kursen alternerar med MAA F18.
Förkunskaper: MAA 1 och MAA 2

MAA 12 Numeriska och algebraiska metoder

Du lär dig förstå begreppen absolut fel och relativt fel och med hjälp av dem att förstå reglerna för exakthet hos närmevärden vid grundläggande räknesätt. Du lär dig förstå begreppet iteration och lär dig att lösa ekvationer numeriskt. Du får lära dig att undersöka delbarheten hos polynom och att bestämma faktorerna till ett polynom. Du lär dig också ett algoritmiskt tänkesätt och får vänja dig vid att använda moderna matematiska redskap, samt lär dig att bestämma förändringshastigheter och areor numeriskt.
Förkunskaper: MAA 1 – MAA 4

MAA 13 Fortsättningskurs i differential- och integralkalkyl

Du fördjupar din kännedom om de teoretiska grunderna för differential- och integralkalkyl, kompletterar dina färdigheter i integralkalkyl och lär dig att tillämpa dem bland annat för att undersöka kontinuerliga sannolikhetsfördelningar. Du undersöker också gränsvärden för talföljder, serier och deras summor.
Förkunskaper: MAA 1 – MAA 10

SKOLVISA KURSER

MAA F14 Repetition och fördjupning

Kursens mål är att du ska kunna bilda dig en helhetsuppfattning av lärokursen i lång matematik.
Förkunskaper: MAA 1 – MAA 10

MAA T15 Introduktionskurs

Kursens mål är att du ska få en god start inför den långa lärokursen i matematik och ha en likvärdig utgångspunkt, inför de obligatoriska kurserna, oberoende i vilken skola du tidigare gått.

MAA T16 Ekonomisk matematik

Läses tillsammans med korta matematikens MAB 7. Se kursbeskrivning för MAB 7.
Förkunskaper: MAA 1 - MAA 4 rekommenderas

MAA F17 Funktionsteori

Du får en grundligare insikt i reella funktioner och en uppfattning om komplexa funktioner. I kursen behandlas också ellips och hyperbel. Grafräknare är ett viktigt hjälpmedel i kursen.
Förkunskaper: MAA 1 – MAA 9

MAA F18 Fortsättningskurs i geometri

I denna kurs ges möjlighet att mera ingående behandla geometriska satser med bevis samt konstruktioner med passare och linjal. Vektorprodukt och trippelprodukt samt area- och volymberäkning med hjälp av dessa begrepp behandlas. Kursen alternerar med MAA 11.
Förkunskaper: MAA1 – MAA5

Matematik, kort lärokurs

Lärokursen i kort matematik består av 6 obligatoriska och 2 fördjupade kurser. Utöver dessa finns 2 skolvisa kurser: en fördjupad kurs i sannolikhetslära och statistik (MAB F9) som är en direkt fortsättning och fördjupning av kurs MAB 5, och som är nyttig för alla som deltar i studentprovet i matematik. Dessutom finns det en repetitionskurs (MAB T10).

Kort matematik i studentexamen

Du kan skriva studentprovet i kort matematik genast då du har alla obligatoriska kurser i lång eller kort matematik genomförda. Möjligheterna till ett gott vitsord är dock mycket bättre om du har valt att läsa också de fördjupade och tillämpade kurserna. Du kan avlägga provet antingen som obligatoriskt eller som extra prov. Om du väljer att skriva kort matematik får du ett prov med 15 uppgifter av vilka 10 ska besvaras. Uppgifterna är av olika svårighetsgrad och där ingår uppgifter från de två fördjupade kurserna MAB 7 och MAB 8. Det rekommenderas att alla som väljer att skriva kort matematik deltar i repetitionskursen MAB T10 just före skrivningarna.

Bedömning

I matematikundervisningen beaktas vid bedömningen hur du utvecklar din förmåga att förstå problem, välja metod att lösa dem och presentera rimliga lösningar på problemen. Vid bedömningen av kunnandet fästs uppmärksamhet vid räknefärdigheten, valet av metoder och vid hur exakt och konsekvent slutsatserna är motiverade. De enskilda kurserna bedöms enligt timaktivitet, räkneflit och kursprov.

Rekommenderad studiegång

Första året:	MAB 1, MAB 2, MAB 3
Andra året:	MAB 4, MAB 5, MAB 6, MAB 8
Tredje året:	MAB F9, MAB 7, MAB 8, MAB T10

OBLIGATORISKA KURSER

MAB 1 Uttryck och ekvationer

Kursen ger grundkunskaperna för alla andra kurser i kort matematik. I kursen går man igenom enkel problemlösning genom att ställa upp ekvationer och lösa dem. Här ingår procenträkning, linjära samband och proportionalitet mellan storheter, grafisk och algebraisk lösning av ekvationer, andragradsekvationer och deras lösning.

MAB 2 Geometri

I kursen ingår figurers likformighet, rätvinkliga triangelns geometri i form av trigonometri och Pythagoras sats samt area och volym hos figurer och kroppar.

MAB 3 Matematiska modeller I

Centralt innehåll i kursen är tillämpning av linjära och exponentiella modeller, potensekvationer samt lösning av exponentialekvationer med hjälp av logaritmer.

MAB 4 Matematisk analys

I kursen lär du dig att förstå begreppet derivata som ett mått på förändringshastigheten och att kunna undersöka polynomfunktioners förlopp med hjälp av derivatan. Du lär dig att fastställa det största och minsta värdet för en polynomfunktion i tillämpningsuppgifter.

MAB 5 Statistik och sannolikhet

Kursen behandlar statistiska grundbegrepp och grunderna i sannolikhetslära. Vidare behandlas olika sannolikhetsfördelningar och deras betydelse vid tolkning och användning av statistiskt material.

MAB 6 Matematiska modeller II

Centralt innehåll i kursen är linjära ekvationer med två variabler och lösning av linjära ekvationssystem, grafisk lösning av olikheter med två variabler och linjär optimering. I kursen ingår också begreppet talföljder, främst aritmetiska och geometriska talföljder och summor samt praktisk tillämpning av dem.

FÖRDJUPADE KURSER

MAB 7 Ekonomisk matematik

Kursen lär dig att förstå begrepp som används i det ekonomiska livet, tillägna dig matematiska färdigheter för att kunna planera din egen ekonomi och få matematiska grunder för studier i företagsekonomi. Därför innehåller kursen index-, kostnads-, transaktions-, kredit- och skattekalkyler och andra liknande beräkningar samt matematiska modeller i ekonomiska sammanhang med hjälp av talföljder och summor.
Rekommendation: efter MAB 6.

MAB 8 Matematiska modeller III

Centralt innehåll i kursen är dels fördjupning av trigonometrin, dels principerna för grundläggande beräkningar med vektorer. Teman som behandlas är bl.a. enhetscirkeln, trigonometriska ekvationer, punkter och vinklar i två- och tredimensionella koordinatsystem.
Rekommendation: efter MAB 2 och MAB 3.

SKOLVISA KURSER

MAB F9 Sannolikhetslära och statistik II

Kursens mål är att du ska lära dig att samla, behandla och presentera statistiskt material på ett korrekt sätt samt fördjupa dina insikter i olika sannolikhetsfördelningar och se sambandet mellan statistik och sannolikhetslära. Detta uppnås genom övningar i att behandla statistiskt material med hjälp av kalkylator och dator och att

presentera statistiskt material och göra statistiska slutledningar samt att med hjälp av sannolikhetsfördelningar dra slutledningar och göra uppskattningar.
Rekommendation: efter MAB 5.

MAB T10 Repetition av innehållet i kort matematik

Kursens mål är att du ska förstå sammanhanget mellan de olika kurserna i kort matematik, lära dig allmän problemlösning samt lära dig välja den mest lämpliga metoden att lösa givna problem.

MAB T11 Ny start

Kursens mål är att du ska lära dig tänka mer matematiskt och stärka ditt matematiska självförtroende genom enkla mekaniska uppgifter, och problemlösningsmodeller. Uppgifterna tas från kurserna MAB 1, MAB 2 och MAB 3.

Biologi

De obligatoriska kurserna ska väcka intresse för biologi och ge en god biologisk baskunskap.

De fördjupade kurserna ska ge dig en bredare insikt i biologin som vetenskap och en mer djupgående kunskap inom några av biologins delområden.

Biologi i studentexamen

Rekommenderat skrivtillfälle för realprovet i biologi är på våren tredje året. Ämnesrealen i biologi omfattar 12 frågor av vilka max 8 frågor besvaras. Frågorna är ställda utgående från innehållet i de obligatoriska och fördjupade kurserna, men frågeställningen kan vara ämnesövergripande och berör då bl.a. geografin, hälsokunskapen och kemin. Om du skriver biologi i studentexamen rekommenderas du avlägga repetitionskursen BI T6.

Arbetsmetoder

I biologiundervisningen används flera olika arbetsmetoder för att stöda inlärningen. Föreläsningar, filmer och litteraturstudier samt ditt eget arbete och grupparbete är de huvudsakliga arbetsmetoderna. Även studiebesök och exkursioner förekommer. Dessa kompletteras med demonstrationer, laborationer och praktiskt arbete samt mikroskopering i de fördjupade kurserna. I repetitionskursen används flerforms-undervisning.

Bedömning

I biologin bedöms din förmåga att behärska och använda centrala begrepp inom biologin samt att tillämpa biologisk kunskap. Uppmärksamhet fästs vid din förmåga att förstå naturvetenskapliga lagbundenheter, orsak och verkan, samt vid din förmåga att arbeta i grupp och att utnyttja olika källor och kritiskt bedöma fakta.
Kursvitsordet baserar sig på provprestationer, intresse, timkunskap och arbeten. I kurser med flerformsundervisning beaktas även aktiviteten på nätet.

Rekommenderad studiegång

Första året:	BI 1, BI 2
Andra året:	BI 3, BI 4
Tredje året:	BI 5, BI T6

OBLIGATORISKA KURSER

BI 1 Organismernas värld

I kursen behandlas biologin som vetenskap, biodiversiteten och dess betydelse, livets utveckling (evolutionen) samt växelverkan i naturen.

BI 2 Cellen och ärftligheten

Centralt innehåll är cellen som grundenhet för livet, cellens energihushållning, hur cellfunktionerna styrs, cellförökningen, ärftlighetens grunder och populations-genetiken.

FÖRDJUPADE KURSER

BI 3 Miljöekologi

I kursen behandlas ekologisk forskning, biodiversiteten och dess betydelse, de ekologiska miljöproblemen, orsaker och tänkbara lösningar, ämnenas kretslopp, den finländska naturens ömtålighet och en hållbar framtid.

BI 4 Människans biologi

I kursen behandlas särdragen hos människans celler och vävnader, byggnad, funktion och betydelse, regleringen av livsfunktionerna, människans förökning, livscykel och sociala natur, genotypens betydelse, människans anpassningsförmåga och försvarsmekanismer.

BI 5 Bioteknologi

Centralt innehåll i kursen är cellens finstruktur och kommunikation, genfunktioner och proteintillverkning, genteknologin och dess möjligheter, mikroberna och deras betydelse, biotekniken i industrin, växt- och djurförädling samt etik och lagstiftning inom gentekniken.

SKOLVISA KURSER

BI T6 Repetitionskurs

Kursens mål är att förbereda dig inför ämnesrealen i biologi. I kursen repeterar vi stoff från de obligatoriska och de fördjupade kurserna i gymnasiebiologin. Vi går igenom de centrala avsnitten av kurserna, besvarar tidigare studentuppgifter och diskuterar olika frågor via diskussioner i Forum (på nätet). Som stöd använder vi oss av läroboken och uppgifterna där. Din arbetsinsats ska fördelas över hela perioden för att kursen ska bli godkänd. Kursen avläggs som nätkurs med närstudieträffar.

Geografi

De obligatoriska kurserna i geografi ska ge dig goda grunder i natur- och kulturgeografi samt väcka intresse för geografi som vetenskap.

De fördjupade kurserna ska ge dig djupare insikt i de risker och möjligheter som förekommer på jordklotet och ge grunderna i hur geografiska informationssystem fungerar.

Geografi i studentexamen

Rekommenderat skrivtillfälle för realprovet i geografi är på hösten tredje året. Ämnesrealen i geografi omfattar 10 frågor av vilka max 6 frågor besvaras. Frågorna är ställda utgående från innehållet i de obligatoriska och fördjupade kurserna, men det kan även förekomma ämnesövergripande frågor.

Arbetsmetoder

I geografiundervisningen används föreläsningar, filmer, diskussioner och litteraturstudier som främsta arbetsmetoder. Ditt eget arbete, grupparbeten och datorstött arbete med informationssökning är centrala metoder i de fördjupade kurserna.

Bedömning

Inom geografin grundar sig bedömningen på hur du behärskar grundbegreppen, på din skicklighet i att motivera geografiska påståenden och på din förmåga att se regionala samband. Vid bedömningen beaktas dessutom din förmåga att tolka och bedöma geografiskt kunskapsstoff och att tillämpa geografisk kunskap i olika situationer. Färdigheter som bedöms är förmågan att analysera, behandla och lägga fram geografiska uppgifter såsom att läsa kartor och annan grafisk framställning.
Kurser bedöms på basis av provprestationer, timkunskap och arbete.

Rekommenderad studiegång

Första året:	GE 1, GE 2
Andra året:	GE 2, GE 4
Tredje året:	GE 3

OBLIGATORISKA KURSER

GE 1 Den blå planeten

Centralt innehåll i kursen är ett geografiskt tänkesätt, jordens planetariska karaktär, atmosfären och hydrosfären i rörelse, vädret och klimatet, jordklotets föränderliga ytformer, jordklotets växtzoner och tolkning av naturlandskap med hjälp av kartor och bilder.

GE 2 En gemensam värld

I kursen behandlas kulturgeografins karaktär och uppgifter, befolkningen och bosättningen, naturtillgångar, primärproduktionen och miljön, industrin och energin, rörelser och växelverkan, den mänskliga verksamhetens regionala struktur, dirigering av utveckling och hållbar utveckling.

FÖRDJUPADE KURSER

GE 3 Riskernas värld

I kursen behandlas riskernas geografi, klassificering av risker och riskernas betydelse, risker och riskfyllda områden i anslutning till naturföreteelser, risker relaterade till rymden, endogena risker, stormar, översvämningar, torka och risker som härstammar från organismer, samt hur man kan gardera sig mot risker i naturen.

GE 4 Regionstudier

Centralt innehåll i kursen är kartografins grunder och geografiska källor samt geografiska informationssystem (GIS). I kursen gör du en egen undersökning av ett område, vilket innebär: val av område, insamling av material med hjälp av kartor, statistik, digitalt GIS-material eller annat källmaterial, behandling och tolkning av materialet i form av ett slutarbete. Ämnesområden som behandlas är det undersökta områdets läge som en del av större områden, områdets storlek, naturförhållanden, befolkning och bosättning, naturtillgångar och markanvänding, näringar, trafik och tjänster, indelning av området i delområden samt områdets problem och utvecklingsmöjligheter.

Fysik

I den rekommenderade studiegången nedan beaktas kraven på förkunskaper. Om du avviker från rekommendationen kan du räkna med att bristen på förkunskaper till en del försvårar inhämtandet av ny kunskap. Den skolvisa kursen Astronomi (FY F10) kräver inga som helst förkunskaper och den kan du välja när som helst under gymnasietiden.

Fysik i studentexamen

Rekommenderat skrivtillfälle för realprovet i fysik är på hösten tredje året. Uppgifterna är 13 till antalet, varav höst åtta besvaras. Uppgifterna i fysik baserar sig på kurserna FY 1 – FY 8. Om du skriver fysik i studentexamen rekommenderas du avlägga repetitionskursen FY 9.

En stor del av uppgifterna består av räknemoment, där fenomen och lagarna som styr dem ska identifieras och tillämpas. Tolkning av grafer och mätresultat är ett ofta förekommande moment i uppgifterna. Övriga uppgiftstyper som förekommer är essäuppgifter, ”svara kort”, ”motivera om ett påstående är sant/falskt”. I realprovet kan finnas 1-4 uppgifter som överskrider ämnesgränserna. Vanligen är dessa integrerade med de övriga naturvetenskaperna, i första hand kemin.

Arbetsmetoder

Flerformsstudier används på de flesta av de fördjupade kurserna. På lektionerna består arbetsmetoderna av föreläsningar, diskussioner, demonstrationer och laborationer. Förhören samt inlämningsuppgifterna lämnas in via nätet, där även en del av föreläsningsmaterialet finns. IKT används för att bearbeta olika mätresultat, antingen med dator eller grafräknare.

Bedömning

Bedömningen grundar sig dels på skriftliga prov, förhör, inlämnade beräkningar och rapporter och även på aktiviteten på lektionerna och nätet, ifall flerformsstudier används. I början av varje kurs preciseras kriterierna för kursen.
Slutvitsordet grundar sig på ditt studieresultat i samtliga kurser.

Rekommenderad studiegång

Första året:	FY 1, FY 2, FY 3, FY 4, FY F10
Andra året:	FY 5, FY 6, FY 7, FY 8, FY F10, FY T11
Tredje året:	FY F9, FY F10, FY T12

OBLIGATORISK KURS

FY 1 Fysiken som naturvetenskap

Kursen behandlar fysikens betydelse ur historisk synvinkel samt i våra dagar. I kursen studeras även materiens och universums grundstruktur och grundformerna för växelverkan och hur energi binds och transporteras i olika processer.

Experimentens och modellernas betydelse för hur fysikaliska teorier byggs upp poängteras. Dessutom studeras de grundbegrepp som behövs för att beskriva rörelse och rörelsens förändring, så som krafter. Kursen läses först av fysikkurserna.

FÖRDJUPADE KURSER

FY 2 Värme

Kursen är uppbyggd kring temat Energi. Målet är att du ska bli kapabel att delta i kritiska diskussioner och i beslutsprocesser som gäller miljö och teknologi. Dessutom studeras hur materia reagerar då temperaturen, trycket och/eller volymen förändras.

FY 3 Vågrörelse

Under kursen studeras mekaniska vibrationer, ljud och elektromagnetiska vågrörelser. Det som undersöks är hur vågor breder ut sig och hur de reagerar på olika förändringar i mediet där de rör sig.

FY 4 Rörelselagarna

Kursen fördjupar modellerna för kroppars rörelse som introducerades i den obligatoriska kursen. Det betyder att Newtons lagar blir bekanta och andra modeller som förklarar varför kroppar rör sig på ett visst sätt. Olika former av energi diskuteras också.

FY 5 Rotation och gravitation

Under kursens lopp fördjupas ditt kunnande i mekanik, statik och olika typer av rotations- och cirkelrörelse. Samtidigt fördjupas kunskapen om den mekaniska världsbilden.

FY 6 Elektricitet

Kursen behandlar grundbegrepp kring elektricitet, så som ström, spänning, resistans, kapacitans osv. Enkla strömkretsar och mätningar i dem hör också till kursen.

FY 7 Elektromagnetism

Kursen fortsätter där kurs FY 6 slutade och belyser kopplingen mellan elektricitet och magnetism. Induktionen och dess tillämpningar utgör grunden i kursen. Elektricitetens användning i samhället och farorna kring den belyses.

FY 8 Materia och strålning

Kursen behandlar materiens struktur och dynamiken hos dess beståndsdelar. Våg-partikel-dualismen och materia-energi är fenomen som synas noggrant. Både elektromagnetiskstrålning och partikelstrålning behandlas under kursen.

SKOLVISA KURSER

FY F9 Repetition och fördjupning

Avsikten med kursen är att du ska kunna bilda dig en helhetsbild av fysiken. Kursen byggs upp kring repetition av lärokursens i fysik centrala delar inför ämnesrealen. Kursen kan avläggas som nätkurs.
Förkunskaper: FY 1 – FY 8

FY F10 Astronomi

Kursens mål är att du ska skapa dig en uppfattning om världsaltets struktur och världsbilden av idag. Du blir bekant med tidräkning inom astronomi, gör dig förtrogen med himlakroppar och deras rörelse, samt får en introduktion i astronomiska hjälpmedel och deras användning. Till kursen hör också att du ska vara med om en stjärnstudiekväll.

FY T11 Fysiklaborationer

Under kursen gör du laborationer från olika områden inom fysiken. Laborationernas resultat tolkas och redovisas och då fästs en stor vikt vid felkalkylen.
Förkunskaper: FY 1 – FY 6

FY T12 Modern fysik

Kursen byggs upp kring den fysik som det forskas i och kring i Cern. Forskningsresultat studeras och eventuella tillämpningar diskuteras. Kursen fördjupar de centrala delarna i kurs FY F8. Kursen kan avläggas som nätkurs.
Förkunskaper: FY 8

Kemi

Utöver de 5 obligatoriska och fördjupade kurserna erbjuder skolan 4 skolvisa tillämpade kurser. Den första av dessa, KE T6 Repetition av gymnasiekemin, utgör en sammanfattning av kemikurserna och ger dig beredskap och färdighet att framgångsrikt besvara kemiuppgifterna i ämnesrealprovet.
De övriga tillämpade kurserna är mera praktiska till sin natur, vilket bereder dig möjlighet att mera praktiskt tillämpa dina kemiska kunskaper. Kurserna bjuds inte ut alla år utan alternerar med ungefär tre års intervall. Kurserna KE T8, Biokemiska arbetsmetoder, och KE T9 Miljökemi integreras med kurser i biologi, specifikt kurserna BI 5 Bioteknologi och BI 3 Miljöekologi.
KE T5 – KE T9 kan inte avläggas genom självstudier.

Kemi i studentexamen

Kemi är ett av de valbara realämnesalternativ som kan ingå i studentexamen antingen som ett extra eller ett obligatoriskt prov. Ämnesrealprovet i kemi omfattar 12 uppgifter, av vilka 8 ska besvaras. Uppgifterna är av olika svårighetsgrad och baserar sig på den obligatoriska kursen KE 1 och de fyra fördjupade kurserna KE 2, KE 3, KE 4 och KE 5, vilka ingår i rikskläroplanen. En till tre uppgifter kan vara ämnesöverskridande, vilket innebär att du för att kunna besvara dem bör behärska även närliggande ämnen, för kemins del närmast biologi, fysik, geografi och hälsokunskap.

Arbetsmetoder

Centrala arbetsmetoder för kemi är föreläsningar, handledda och självständiga övningsuppgifter, räkneövningar, demonstrationer och laborationer med tillhörande laborationsrapporter. I vissa kurser förekommer projektarbete både individuellt och i grupp samt olika exkursioner.

Bedömning

I bedömningen poängteras din förmåga att förstå och tillämpa kemiska fakta. Dessutom bedöms din förmåga att experimentellt söka fram och på olika sätt bearbeta information, det vill säga att göra observationer och att planera och genomföra mätningar och experiment, att använda redskap och kemikalier på ett tryggt sätt, att presentera resultaten både muntligt och skriftligt, att tolka och bedöma resultaten och ställa upp formler, samt att dra slutsatser och att tillämpa dem.

Dina kunskaper och färdigheter i kemi bedöms genom kursprov samt genom iakttagelser av din aktivitet, dina experiment, arbetsbeskrivningar, projekt, föredrag och rapporter.

Rekommenderad studiegång

För att få tillräcklig bakgrundskunskap rekommenderas att kurserna KE 1, KE 2, KE 3, KE 4 och KE 5 samt KE T6 väljs i ordningsföljd. Kurserna KE T7, KE T8 och KE T9 kan du välja när som helst efter att ha avlagt den obligatoriska kursen KE 1.

Önskar du avlägga ämnesrealprovet i kemi rekommenderas följande:

Första året:	KE 1
Andra året:	KE 2, KE 3, KE 4, KE 5
Tredje året:	KE T6

Då kan du skriva kemiprovet på hösten det tredje året.

OBLIGATORISK KURS

KE 1 Människans kemi och kemin i livsmiljön

I kursen behandlas materiens uppbyggnad, olika slags blandningar, substansmängder och halter, olika slags bindningar och polaritet speciellt hos organiska föreningar, organiska ämnesgrupper som kolväten, organiska syreföreningar, organiska kväveföreningar samt deras egenskaper och tillämpningar, organiska föreningars redoxreaktioner och reaktioner med protonöverföringar.

FÖRDJUPADE KURSER

KE 2 Kemins mikrovärld

Kursen behandlar grundämnenas uppbyggnad och egenskaper, periodiska systemet, molekylernas struktur, isomeri, kemisk bindning och bindningsenergi, oxidationstal och föreningsformler.

KE 3 Reaktioner och energi

I kursen lär du dig hur man skriver och balanserar kemiska reaktionslikheter. Vidare behandlas olika organiska och oorganiska reaktionstyper, mekanismer och tillämpningar. Du får lära dig göra stökiometriska beräkningar och lära känna den allmänna gaslagen samt energiförändringar i kemiska reaktioner och vad för betydelse reaktionshastigheten har för en reaktion samt vilka faktorer som påverkar hastigheterna.

KE 4 Metaller och material

I kursen behandlas redoxreaktioner och metallernas elektrokemiska spänningsserie, normalpotential, kemiska element och elektrolys, metaller, icke-metaller och deras syre- och väteföreningar samt biopolymerer, syntetiska polymerer och kompositer. Kursen går som nätkurs.

KE 5 Reaktioner och jämvikt

I kursen behandlas begreppet jämvikt i reaktionsjämvikter, jämvikter mellan syror och baser, starka och svaga protolyter, buffertlösningar och deras betydelse, löslighet och mättad lösning samt grafisk framställning av jämvikt.

SKOLVISA KURSER

KE T6 Repetition av gymnasiekemin

Kursens mål är att du ska få en sammanfattning av de centrala delarna i kemi, se sambanden med andra naturvetenskaper och få en övergripande bild av hur kemin fungerar i vårt samhälle. Detta genomförs med hjälp av en snabb repetition av alla gymnasiekurser i kemi, genom att studera aktuella kemifenomen i samhället samt genom att jobba med ämnesintegrerade frågor inom ämnena kemi, fysik, biologi, geografi och hälsokunskap. Kursen går som nätkurs.

KE T7 Kemiska arbetsmetoder

Under kursens gång får du bekanta dig med hur arbetet på ett laboratorium sker i praktiken och du får också själv arbeta med praktiskt laboratoriearbete. Du får lära dig att både välja och använda olika metoder för att utföra en given uppgift samt att lära dig tolka undersökningsresultat och dra logiska slutsatser ur dem. Dessutom får du lära dig redovisa för arbetet både skriftligt och genom presentation inför publik.

KE T8 Biokemiska arbetsmetoder

Du lär dig att identifiera, isolera och rena biomolekyler genom undersökning av vardagliga ämnen, t.ex. livsmedel, kosmetika, mediciner. Du får en praktisk uppfattning om energi och metabolism i levande organismer genom spårämnesundersökningar och enzymaktivitetsundersökningar, biosyntes och undersökning av DNA. Dessutom får du lära dig grunderna i och den praktiska tillämpningen av mikrobiologi.

KE T9 Miljökemi

Kursens mål är att du ska se sambandet mellan kemi och miljöfrågor, lära dig provtagning och provbehandling, lära dig kemiska undersökningsmetoder vid miljöundersökningar. Detta genomförs genom projektarbete med förundersökningar, uppsökning av källmaterial, provtagning, undersökning av prov, resultatberäkning och presentation av projektet både skriftligt och inför publik.

Religion

Undervisningen i religion har som målsättning att fördjupa din kunskap om den egna religionen så att du kan förstå hur religionen påverkat kulturarvet och det etiska tänkandet. Vidare ska du bekanta dig med främmande religioner och se hur religionerna påverkar samhället och individens liv. Religionsundervisningen vill skapa förutsättningar för tolerans och förståelse för olika världsåskådningar och synsätt men också betona varje individs eget ansvar när det gäller att ta ställning i moraliska och etiska frågor.
Eftersom religionen utgör en del av kulturen och samhället har religionsundervisningen en naturlig koppling till ämnen såsom historia, samhällslära och konstämnen.

Religion i studentexamen

Religion är ett realämne där provet består av 10 uppgifter, varav högst 6 uppgifter ska besvaras. Frågorna baserar sig på de tre obligatoriska kurserna samt på två fördjupade kurser, men samtliga religionskurser som erbjuds rekommenderas för dig som vill skriva realprovet i religion. En del av uppgifterna är också ämnesintegrerande, där du kan koppla till ämnen såsom historia, samhällskunskap, psykologi, filosofi och konst. Provet kan skrivas på hösten under det tredje studieåret.

Arbetsmetoder

Undervisningen i religion består i huvudsak av föreläsningar samt diskussioner.
Vid sidan av litteratur används aktuell information från dagspress och film.
Undervisningen kan med fördel kopplas till den egna erfarenhetsvärlden och gynnas därför av din egen aktivitet.

Bedömning

Efter varje kurs hålls ett kursprov. Därtill kan skriftliga förhör förekomma. Kursvitsordet baserar sig på resultaten i de skriftliga förhören samt på din egen timaktivitet.

Rekommenderad studiegång

Första året:	RE 1, RE 2, (RE 3)
Andra året:	RE 3, RE 4, RE 5, RE F6
Tredje året:	RE T7

Ämnet religion behöver inte studeras i en viss ordning men det rekommenderas att du börjar med RE 1, som är en allmän presentation av ämnet.
Om du vill skriva religion i realen på hösten tredje året rekommenderas du dock att ta repetitionskursen RE T7 det år du skriver.

OBLIGATORISKA KURSER

RE 1 Religionens natur och betydelse

Kursen behandlar religionen som företeelse både i samhället och som en personlig upplevelse. Den tar upp olika religiösa begrepp samt försöker beskriva de uttryck som religionen kan ta sig i olika kulturer. I denna kurs behandlas också Bibeln, dess uppkomsthistoria och huvudsakliga innehåll samt betydelse för vår kultur.

RE 2 Kyrkan, kulturen och samhället

Kursen behandlar ingående kristendomens historia och utveckling fram till vår tid. Du ska känna till de olika kristna kyrkornas särdrag och traditioner. Kursen behandlar också kyrkans situation i dag och hur man arbetar för ett ökat samarbete mellan kristna kyrkor och olika religioner.

RE 3 Människans liv samt etik

Kursen vill ge dig verktyg för att kunna diskutera och analysera olika etiska frågor. Det är viktigt att vi förstår att våra moraliska val är ett uttryck för värderingar och åsikter och att vi har ansvar för dem. Kursen behandlar olika etiska teorier och sambandet mellan religion och samhälle ur en etisk synvinkel.

FÖRDJUPADE KURSER

RE 4 Religionernas värld

Kursen behandlar de stora världsreligionerna, deras uppkomsthistoria och särdrag.
Varje religion presenteras ingående när det gäller fakta, men kursen vill också förklara hur religionerna har påverkat tänkandet, kulturen och samhället där de existerar. Kunskap är nödvändig om vi vill öka förståelse och tolerans i ett alltmer mångkulturellt samhälle.

RE 5 Vad tror finländarna på?

Kursen vill ge en inblick i hur det religiösa livet ser ut i vårt eget land alltsedan förkristen tid. Du ska känna till hur kristendomen kom till Finland och se hur kyrkan har påverkat det finländska samhället och kulturen fram till vår egen tid.
I kursen behandlas de religiösa samfund och rörelser som finns representerade i vårt land. Kursen kan avläggas som nätkurs.

SKOLVISA KURSER

RE F6 Bibeln – böckernas bok

Kursen behandlar Bibeln – boken som ligger som grund för två världsreligioner.
Du får lära känna Bibeln, dess uppkomsthistoria, innehåll och religiösa betydelse för många människor. Kursen behandlar också tolkningen av Bibeln och hur man kan anknyta texterna till vår egen tid. Du ska också se hur Bibeln varit en inspirationskälla inom många olika konstarter.

RE T7 Religionen i samhället

Kursen är avsedd för dig som ska skriva realprovet i religion. Viktiga avsnitt i ämnet repeteras, och du har möjlighet att själv påverka kursinnehållet.
Olika aktuella teman behandlas samt uppgifter ges i syfte att ge dig träning inför skrivningarna.

Livsåskådningskunskap

Ämnet ska hjälpa dig att utforma din livsåskådning och identitet, samt att forma dina ideal och handlingsmönster för ett socialt liv. Livsåskådning ska genom reflektion och samtal öka din allmänbildning beträffande kultur och livsåskådningar. Samtidigt utvecklas ditt etiska sinnelag och tolerans samt din förmåga att diskutera, lyssna och uttrycka dig. De obligatoriska och fördjupade kurserna i livsåskådning omfattar fem kurser. LK F6 läses tillsammans med RE 4 ”Religionernas värld”.

Arbetsmetoder

Undervisningen baseras på olika arbetsmetoder, såsom lärarledd undervisning i klass, diskussioner i klass, självständiga muntliga och skriftliga arbetsuppgifter. Kurserna kan även innehålla par- eller grupparbeten, gästande föreläsare, samt studiebesök av olika slag.

Bedömning

Förutom kursprovet och allmän aktivitet under lektionerna bedöms du utgående från hur de tillägnat dig faktakunskaper, hur din förmåga att förstå livsåskådningsfrågor utvecklats och din förmåga att uttrycka dig mångsidigt, skickligt och kreativt. Livsåskådningsfrågor är ofta personliga, men underlaget för reflektionerna kring dem utgörs av de intellektuella dygderna: kritiskt tänkande, konsekvens, entydighet och systematik. I bedömningen uppskattas att du visar tolerans samt har förmåga att beakta olika synvinklar och andras synsätt. Kurserna bedöms med vitsord.

Livsåskådningskunskap i studentexamen

Realprovet i livsåskådningskunskap omfattar tio uppgifter, varav maximalt sex uppgifter ska besvaras. Varje prov kan innehålla en till två jokeruppgifter. Om du deltar i realprovet i livsåskådningskunskap under vårterminen det tredje läsåret bör du ha avlagt åtminstone samtliga obligatoriska kurser, samt helst även de två fördjupade kurserna.

Rekommenderad studiegång

Följande studiegång rekommenderas för dig som siktar på att skriva realprovet i livsåskådningskunskap:

Första året:	LK 1, LK 2
Andra året:	LK 3, LK 4, LK F6
Tredje året:	LK 5

OBLIGATORISKA KURSER

LK 1 Ett gott liv

Under kursen reflekterar man över vad ett gott liv är, vilka element identiteten och ett individuellt liv består av och vilka möjligheter människan har att eftersträva ett gott liv. Centrala teman som människans grundläggande behov, världsliga och religiösa modeller för ett gott liv, människans existens och uppfattningar om dygder och laster behandlas under kursens gång.

LK 2 Världsbilden

Under kursen diskuteras uppkomsten av en världsbild och skillnaderna mellan olika världsbilder. Du ska göra dig förtrogen med olika sätt att gestalta världen och med den roll som kunskapen och olika samhällsinstitutioner spelar i detta. Centrala teman som strukturen hos en världsbild, olika världsliga, religiösa åskådningar, skolan, medierna och konsten som skapare av världsbilden behandlas. Kursen kan avläggas som nätkurs.

LK 3 Individen och samhället

Under kursen diskuteras individen, gemenskapen, samhället och växelverkan mellan människor. Du ska göra dig förtrogen med hur rättvisa, mänskliga rättigheter och demokrati förverkligas. Teman såsom makt, samhällsteorier, politiska ideologier, utopier och medborgarskap behandlas ur olika synvinklar.

FÖRDJUPADE KURSER

LK 4 Det kulturella arvet och identiteten

Under kursen behandlas det kulturella arvet som utgångspunkt för ett gott liv. Du ska göra dig förtrogen med den kulturella mångfalden i världen och i våra dagars finländska samhälle. Centralt innehåll i kursen är kulturens betydelse förr och nu, identitet, kulturarv samt rasismens och toleransens historia. Kursen kan avläggas som nätkurs.

LK 5 Olika sätt att förklara världen i livsåskådningstraditioner

Under kursen begrundas olika sätt att förklara världen enligt religiösa traditioner, livsåskådningstraditioner och mytiska traditioner. Du ska göra dig förtrogen med olika världsåskådningars uppkomst, historia och med forskningen om dem.

SKOLVISA KURSER

LK F6 De stora världsreligionerna

Kursen behandlar de stora världsreligionerna, såsom hinduism, buddhism, judendom, islam och de kinesiska och japanska religionerna, samt tar upp gemensamma drag för naturfolkens religioner. Läses tillsammans med religionskursen RE 4.

Filosofi

Undervisningen i filosofi främjar kreativt och självständigt tänkande. Filosofin erbjuder rikligt utrymme för dig att utforma din personliga uppfattning. Genom att sätta dig in i filosofiska grundfrågor lär du dig att utforma och motivera dina tankar och samtidigt att respektera andra väl grundade uppfattningar. Ämnet omfattar en obligatorisk kurs, tre fördjupade kurser och en skolvis kurs.

Arbetsmetoder

Arbetsmetoderna i filosofi följer en gammal tradition där stor vikt fästs vid olika former av diskussion. Frågeställningarna och svaren analyseras i mindre och större grupper i klassrummet eller i virtuell form på nätet. Förutom diskussion har lärarledd undervisning i klass, textläsning och självständiga skriftliga arbetsuppgifter en given form. Kurserna kan även innehålla gästföreläsningar eller studiebesök av olika slag. Alla kurser stöder ett filosofiskt tänkande och lär dig att gestalta filosofiska problem och hitta tänkbara lösningar till dem.

Bedömning

Förutom aktivitet i diskussionerna och avlagt kursprov kan olika slag av instuderingsuppgifter, projektarbeten och andra alternativa metoder ligga till grund för bedömningen. Bedömningen sker på basen av med vilken framgång du tillägnat dig begrepp och teorier samt hur väl du kan uttrycka egna filosofiska tankar. Ditt förhållande till filosofiska frågor är individuellt, men som grund för en filosofisk diskussion bör ligga kritiskt tänkande, konsekvens, entydighet och systematik. Kurserna bedöms med vitsord.

Filosofi i studentexamen

Realprovet i filosofi omfattar tio uppgifter varav två är jokeruppgifter. Högst sex uppgifter får besvaras. Filosofi som ämne stöder, förutom ett flertal andra realämnen, färdigheter i modersmålet.

Rekommenderad studiegång

Följande studiegång rekommenderas om du siktar på att skriva realprovet i filosofi:

Första året:	FI 1
Andra året:	FI 2, FI 3
Tredje året:	FI 4, FI F5

Om du inte tänker avlägga realprovet i filosofi rekommenderas att du avlägger FI 1 redan första året.

OBLIGATORISK KURS

FI 1 Introduktion i filosofiskt tänkande

Kursen ger dig grundläggande insikter i vad filosofi är, i de filosofiska frågornas natur och filosofins grundtankar kring verklighet och kunskap. Kursen behandlar bland annat det goda och det rätta som filosofiska begrepp, diskuterar moraliska värderingar, förhållandet mellan individen och samhället, tar upp begreppen rättvisa och frihet, samt analyserar uppfattningar om skönhet och lycka.

FÖRDJUPADE KURSER

FI 2 Filosofisk etik

Kursen går djupare in på begreppen moral och etik. Centrala teman är moraliska värderingar och normer, grunderna för den klassiska dygdetiken, konsekvens- och pliktetiken, frågor kring religionens, förnuftets och känslornas andel i den moraliska övertygelsen. Du får öva dig på att bedöma livet och handlandet ur moraliska synvinklar och att kunna motivera dina egna omdömen med etiska begrepp. Kursen kan avläggas som nätkurs.

FI 3 Kunskap och verklighet i filosofin

Kursens centrala innehåll är metafysikens viktigaste frågor och grundbegrepp. Kursen behandlar olika uppfattningar om verklighetens natur i ljuset av naturvetenskaplig, humanistisk och praktisk kunskap. Kunskapens möjligheter och gränser, den vetenskapliga forskningens natur och grundbegrepp, samt grunderna i argumentation och härledning behandlas. Kursen kan avläggas som nätkurs.

FI 4 Samhällsfilosofi

Kursens centrala innehåll är samhällets struktur och ordning. Begrepp såsom samhällelig rättvisa, individens rättigheter och skyldigheter, makten och ägandet, politisk filosofi och frågor kring den moderna kulturen behandlas under kursen. Du kan även avlägga kursen inom ämnet samhällslära (SL F7). Du väljer själv om du vill ha beteckningen FI 4 eller SL F7. Kursen kan avläggas som nätkurs.

SKOLVIS KURS

FI F5 Kreativt filosofiskt tänkande

Kursen riktar sig till dem som vill fördjupa sitt filosofiska och kreativa tänkande, samt sin förmåga att argumentera. Kursen betonar analys kring olika filosofiska synsätt, samt att förstå och tolka skillnaden mellan olika föreställningar. Under kursen får du öva dig på att göra ett självständigt forskningsarbete som presenteras inför klass. Centralt under hela kursen är att lära sig att kritiskt granska olika aktörers presentation av filosofiska tankar.

Psykologi

Ämnet psykologi undersöker mänskans handlande och aktivitet.
Med hjälp av psykologisk kunskap och psykologiska begrepp får du verktyg för att bli medveten om och bearbeta psykologiska fenomen. Ämnet psykologi vill ge dig kunskaper och färdigheter som hjälper dig att förstå hur mänskans beteende påverkas av psykologiska, sociala och biologiska faktorer.
Kunskaper i psykologi stöder självkänslan, självutvecklingen och den psykiska hälsan och ger möjlighet till kritiskt tänkande.

Psykologi i studentexamen

Psykologi är ett realämne där provet består av 10 uppgifter varav högst 6 uppgifter ska besvaras. Uppgifterna baserar sig på samtliga kurser som erbjuds i gymnasiet där den sista kursen är en repetitionskurs.
Provuppgifterna representerar de olika delområdena inom psykologin, men också ämnesintegrerade uppgifter kan förekomma – t.ex. kopplingar till biologi och hälsokunskap. Vanligtvis ingår också en undersökningsuppgift. I realprovet i psykologi räcker det inte med ”vardagspsykologisk” kunskap, utan svaret måste ha en teoretisk och vetenskaplig förankring.

Arbetsmetoder

Undervisningen i psykologi baserar sig på föreläsningar, uppgifter, diskussioner och undersökningar. Förutom kurslitteraturen används aktuell information ur massmedia och filmer. Det är viktigt att du ska kunna bearbeta och förstå helheter i stället för att upprepa enskilda fakta.

Bedömning

Efter varje kurs hålls ett kursprov. Kursvitsordet baserar sig på skriftliga prestationer, men stor vikt läggs vid din timaktivitet och visat intresse för ämnet. Ett aktivt deltagande i diskussioner och grupparbeten påverkar kursvitsordet.

Rekommenderad studiegång

Första året:	PS 1, PS 2, PS 3
Andra året:	PS 4, PS 5, (PS F6)
Tredje året:	PS F6, PS F7, PS T8

Ämnet psykologi bör läsas så att du under det första året läser kurserna PS 1 och PS 2. Under de därpå följande åren kan du läsa kurserna i valfri ordning - dock så att repetitionskursen PS T8 läses under våren det år du skriver realprovet. Flera av kurserna har ett allmäninnehåll som kan vara av intresse också för dem som inte tänker skriva realprovet i psykologi, förutom T8 som enbart riktar sig till dem som skriver psykologi i studentexamen.

OBLIGATORISK KURS

PS 1 Psykisk aktivitet, lärande och interaktion

Kursen är en allmän introduktion till ämnet psykologi och vill väcka intresse för ämnet och ge en inblick i vad psykologi som ämne och vetenskap handlar om. Kursen behandlar psykologins olika delområden och vill visa hur man tillämpar psykologisk kunskap i vardagslivet. Du ska förstå hur mänskans beteende kan förklaras ur ett psykologiskt perspektiv och kunna reflektera över dig själv.

FÖRDJUPADE KURSER

PS 2 Människans psykiska utveckling

Kursen behandlar mänskans utveckling från fosterstadiet till ålderdomen, och de olika utvecklingsuppgifter som är förenade med olika skeden i vår utveckling.
Alla som i framtiden vill arbeta med barn, bli föräldrar eller har med andra mänskor att göra har nytta av den här kursen.

PS 3 Grunderna för människans informationsbehandling

Kursen behandlar mänskans kognitiva processer - det område inom psykologin som undersöker hur mänskan tar in och bearbetar information. I kursen behandlas också neuropsykologin och hur människans hjärna fungerar när den tar emot sinnesinformation och reagerar på densamma. Perception, minnesfunktion, problemlösning, och uppmärksamhet är några av de kognitiva processer som här behandlas.

PS 4 Motivation, känslor och intelligent aktivitet

Kursen behandlar mänskans beteende som ett resultat av motiv och känslor.
Du ska förstå hur medvetande, tänkande och språk har betydelse för mänskans handlande. Känslor och motiv styr oss mer än vi tror, och därför är det viktigt att känna till dem som drivkraft för vårt beteende – både när de uttrycks i medvetna handlingar men också i omedvetna. Motiv, känslor och de kognitiva funktionerna bildar den helhet som kan förklara varför vi handlar som vi gör.

PS 5 Personlighet och mental hälsa

Kursen behandlar personligheten, hur den uppkommer och utvecklas utgående från olika psykologiska synsätt. En viktig del av kursen är också att förstå vad som avses med mental hälsa och hur man kan förebygga den. Kursen tar upp olika personlighetsstörningar, olika psykiska problem och sjukdomar, samt presenterar de behandlingsmetoder som finns.

SKOLVISA KURSER

PS F6 Individen som medlem i en grupp

Kursen behandlar ett område inom psykologin som i dagens samhälle blir allt viktigare. Social kompetens värderas högt samtidigt som individualismen betonas. Socialpsykologin tar upp gruppens mekanismer, ledarskap, konfliktlösning och

mänskans behov av sociala kontakter. I kursen behandlas dessa teman samt hur man kan lära sig att fungera och samarbeta med andra mänskor.

PS F7 Psykologisk forskning

Kursen behandlar de undersökningsmetoder som används inom psykologisk forskning. En av uppgifterna i realprovet i psykologi är en undersökningsuppgift där du antingen ska analysera ett undersökningsresultat eller själv planera en undersökning och därför riktar sig den här kursen speciellt till dig som ska skriva psykologi. Kända undersökningar och forskningsresultat och deras betydelse för psykologin presenteras under kursen som också innehåller en uppgift där du själv ska planera och genomföra en undersökning.

PS T8 Psykologiska perspektiv

Kursen är en repetitionskurs och är avsedd för dig som ska skriva realprovet i psykologi. Du ska känna till de olika psykologiska riktningarna samt kunna förklara psykologiska fenomen genom att förankra dem i olika teorier och vetenskapliga undersökningar. Kursen innehåller övningar och uppgifter som ska ge dig träning i att besvara realprovsuppgifter i psykologi. Kursen kan avläggas som nätkurs.

Historia

Studierna i historia ger dig förutsättningar att förstå det som händer i dagens värld. Olika tidsperioders karaktär, problem och förändringsprocesser studeras för att ge dig förutsättningar att kunna bilda dig en uppfattning om världen idag. Historia är i allra högsta grad ett allmänbildande ämne.
Utöver de nationella obligatoriska och fördjupade kurserna i historia erbjuder skolan 10 skolvisa fördjupande och tillämpade kurser.

Historia i studentexamen

Realprovet i historia ingår bland ämnesproven. Provet innehåller 10 uppgifter, av vilka 6 ska besvaras. För ett framgångsrikt deltagande i realprovet i historia rekommenderas att du inhämtar de obligatoriska och riksomfattande fördjupade kurserna samt åtminstone några skolvisa kurser. Alla kurser stöder ett historiskt tänkande och bidrar till en vidare historisk syn. Historia som ämne stöder, förutom andra realämnen som samhällslära och religion, speciellt färdigheter i modersmålet.

Bedömning

Förutom kursprovet och allmän aktivitet under kursens lopp kan olika slag av instuderingsuppgifter, projektarbeten och andra alternativa metoder ligga till grund för bedömningen.

Rekommenderad studiegång

Om du siktar på att skriva realprovet i historia på hösten rekommenderas speciellt:

Första året: HI 1, HI 2, HI F7
Andra året: HI 3, HI 4, HI 5, HI 6, HI F12
Tredje året: HI F14

Därtill kan du förstås gärna avlägga andra fördjupade och tillämpade kurser i ämnet.

Om du inte siktar på realprovet i historia rekommenderas:

Första året: HI 1, HI 2
Andra året: HI 3, HI 4
Tredje året: HI 5, HI 6

De övriga fördjupade och tillämpade kurserna i historia kan du fritt avlägga enligt ditt eget intresse och val. I vissa kurser krävs/rekommenderas förkunskaper, som finns utskrivna efter varje kurs.

OBLIGATORISKA KURSER

HI 1 Människan, miljön och kulturen

Kursen är en baskurs i världshistoria och handlar om den mänskliga civilisationens utveckling på jorden och den växelverkan mellan människa och natur som skett från

förhistorisk tid till idag. Centralt innehåll är människans förhistoria, fångst- och samlarkulturerna, uppkomsten av jordbrukskulturer och de förändringar detta medförde. Kursen behandlar också Medelhavets ekonomiska sfär under antiken, det ekonomiska systemet och samhällssystemet under medeltiden, de geografiska upptäcktsfärderna, den industriella revolutionen och dess följder samt det globala konsumtionssamhället.

HI 2 Den europeiska människan

Kursen handlar om den europeiska kulturen, förändringarna i den europeiska människans världsbild samt den vetenskapliga och idéhistoriska utveckling som ligger bakom förändringarna. Kulturen bör förstås som ett övergripande begrepp. Centralt innehåll är antiken, enhetskulturen under medeltiden, renässansen och den nya tidens genombrott, upplysningens tidevarv, idéernas århundrade samt nutiden.

HI 3 Internationella relationer

Kursen behandlar de viktigaste händelserna och förändringarna inom den internationella politiken från och med slutet av 1800-talet till idag. Centralt innehåll är stormakternas strävan efter dominans, första världskriget, kampen mellan diktatur och demokrati, andra världskriget och det kalla krigets värld.

HI 4 Vändpunkter i Finlands historia

Kursens syfte är att analysera de viktigaste förändringsprocesserna och utvecklingslinjerna i Finlands historia från 1800-talet till idag. Centralt innehåll är Finland som autonomt storfurstendöme, den nationella väckelsen, den samhälleliga och ekonomiska brytningstiden på 1800-talet, Finlands självständighetsprocess, utvecklingen på 1920- och 1930-talen, andra världskriget och dess följder, välfärdsstatens uppkomst och Finlands nya internationella ställning.

FÖRDJUPADE KURSER

HI 5 Finland från förhistorien till autonomin

Kursen behandlar de viktigaste utvecklingslinjerna i Finlands historia före år 1809 och det gemensamma svensk-finländska kulturarvet. Centralt innehåll är Finlands bosättningshistoria, Finlands anslutning till det svenska riket under medeltiden, Gustav Vasa och reformationstiden, den svenska stormaktstiden samt 1700-talets politiska och ekonomiska utveckling. Avlägg gärna kursen innan du går HI 4.

HI 6 Kulturmöten

I dagens globaliserade värld möts kulturer som aldrig förr, och kännedom om andra kulturer är en allt viktigare egenskap. Under den här kursen behandlas särdragen och nuläget i någon eller några utomeuropeiska kulturkretsar. Centrala infallsvinklar är kulturmöten och de olikartade följder dessa kan ha, den europeiska kulturpåverkan i främmande världsdelar och de reaktioner / följder detta kan ha idag. Kursen fördjupar främst Afrika och afrikanska kulturer, men kan också ha inslag från Indien eller andra asiatiska kulturer. Ett eget självständigt arbete kan ingå i kursen.

SKOLVISA KURSER

HI F7 Arkeologi

Kursen behandlar arkeologin som vetenskap, dess metoder och centrala resultat. Under kursen bekantar vi oss med de befintliga spåren av Finlands förhistoria och tolkningarna av dem och får en inblick i hur man kan ”läsa marken som en historiebok”. Dessutom fördjupar vi oss i forntida kulturer, speciellt i den egyptiska civilisationen. Inom ramen för kursen kan företas såväl exkursioner som fältarbete, letande efter nya stenåldersboplatser eller deltagande i en arkeologisk utgrävning.
Rekommenderade förkunskaper: HI 1

HI F8 Antikens värld

Kursen fördjupar Greklands och Roms historia från andra årtusendet före Kristi födelse till den bysantinska kulturens födelse. Under kursen fokuseras speciellt på det romerska kulturarvet genom texter, filmer, bilder eller eventuellt en exkursion till Rom.
Förkunskaper: HI 1 och helst HI 2

HI F9 Medeltidens kultur

Kursen är en fördjupningskurs i medeltidens historia och kultur. Kursen behandlar förutom den europeiska medeltidens centrala drag speciellt vikingatiden i norra Europa och den politisk-samhälleliga utvecklingen i det medeltida Europa, från folkvandringstid till senmedeltid. Kursen kan innefatta studiebesök till platser med medeltida anknytning som Åbo, Raseborg eller Reval och kan innehålla ett eget självständigt kursarbete. Kursen arrangeras sannolikt bara vartannat år.
Förkunskaper: HI 1 och HI 2.

HI F10 Islamologi

En kurs om islam och den arabiska kulturen, som ger dig en djupare i insikt i islams värld och om de värderingar som genomsyrar den kulturkretsen. Kursen handlar om islams historia och utveckling, olika dimensioner av den arabiska kulturen idag och i historien, det islamiska livsmönstret idag och om kulturmöten mellan den islamiska världen och den europeiska kulturen.

HI F11 Östra Östersjöområdet i fokus

En kurs som fokuserar på den historiska utvecklingen i våra närområden söder och öster om Finska viken, speciellt de baltiska staterna och Ryssland. Under läsåret 2009-10 kommer kursen att betona utvecklingen söder om Finska viken och kontakterna över viken genom tiderna. Inom ramen för kursen planeras för september 2009 en ”språkbadsstudieresa” (3-4 dagar) tillsammans med lika många finskspråkiga studerande från Forssan lukio för att bl.a söka spår av svensk aktivitet i Estland.

HI F12 Det aktuella världsläget

Kursen fördjupar HI 3 och handlar om världen under och efter kalla kriget. Kursen ger en fördjupad insikt i de aktuella händelserna i världen av idag och strävar till att utveckla dina färdigheter att förstå, analysera och förklara aktuella konflikter i världspolitiken eller fenomen i världen som har historiska eller kulturella bakgrundsorsaker. Ett eget skriftligt arbete kan ingå i kursen. En speciell

uppmärksamhet ägnas åtminstone Mellanösternkonflikten och det kommunistiska systemets kollaps i Europa i slutet av 1980-talet. Rekommenderas i synnerhet för skribenter i historia och/eller samhällslära, gärna under det andra studieåret.
Förkunskaper: HI 3

HI T13 Lokalhistoria

En kurs som gör dig mer förtrogen med den lokala västnyländska historien och kulturmiljön. Kursen är delvis en projektkurs där deltagarna kan välja mellan olika individuella alternativ. Deltagarna i kursen kan delta i de arkeologiska undersökningarna av Raseborgs slotts närömgivningar inom ramen för projektet ”Alla tiders Raseborg” eller göra individuella forsknings-/projektarbeten t.ex. inom ramen för EUSTORY-historietävlingen. Studiebesök och exkursioner kan anordnas inom ramen för kursen.

HI F14 Repetitionskurs – Finlands nyare historia i ett internationellt perspektiv

En kurs som fördjupar Finlands moderna historia. Under kursens lopp övas dessutom metod och svarsteknik för olika typer av frågor i ämnesrealprovet i historia. Centralt innehåll är Finland under andra världskriget – i ett internationellt perspektiv, ”finlandiseringen” av Finland under kalla krigets tid, Kalla krigets slut och dess innebörd för Finland och våra närområden.
Förkunskaper: åtminstone samtliga obligatoriska kurser i historia avlagda

HI F15 Förintelsen – ett historiskt undantag?

En projektkurs kring folkmord, mänskliga rättigheter, tolerans och intolerans. Kursen fokuserar på förintelsen under andra världskriget och ställer den mot andra folkmord och brott mot mänskligheten under det senaste seklet. Kursen arrangeras högst vartannat år.

HI T16 Förintelsen – ett historiskt undantag? II

En fortsättningskurs på HI F15, vari ingår ett studiebesök till koncentrationsläger i Tyskland eller Baltikum och förintelselägren i Auschwitz-Birkenau. Kursen avläggs genom aktivt deltagande samt skriftlig rapportering.
Förkunskaper: Avlagd HI F15

HI F17 Känn Kina

En fördjupningskurs i Kinas historia, samhälle, kultur och traditioner. Kursen innehåller föreläsningar, filmer och egna arbeten kring olika aspekter av Kina. Kursen har anknytning till samarbetet med vår partnerskola The High School Affiliated to Renmin University of China i Beijing.

HI T18 Finlands krig

En projektkurs kring Finlands krig 1939-45. Kursen handlar om kriget, dess händelser och vardag. Kriget studeras ur olika perspektiv. Varje deltagare gör ett eget projektarbete, som kan innefatta dokumentation av medverkandes upplevelser. Kursen kan innehålla en studieresa till platser med anknytning till kriget.

Samhällslära

Är ett allmännyttigt ämne som du behöver som medborgare i det finländska samhället och i EU. Studierna syftar till att fördjupa din uppfattning och kunskap om det omgivande samhället. Samhällsläran bygger på innehållet i samhällsvetenskaper, nationalekonomi och juridik.
Utöver de nationella obligatoriska och fördjupade kurserna i samhällslära erbjuds en kurs i aktuell politik inför val (SL5) och en repetitionskurs inför studentexamen (SL6), avsedd främst för studerande som skriver realprovet i samhällslära. För fördjupade studier i samhällslära rekommenderas också kursen i samhällsfilosofi (FI 4).

Samhällslära i studentexamen

I studentexamen kan ett realprov i samhällslära avläggas. Realprovet i samhällslära omfattar 10 uppgifter, av vilka 6 ska besvaras. Uppgifterna bygger på innehållet i de obligatoriska och fördjupade kurserna. Även de tillämpade kurserna stöder ett samhälleligt tänkande och bidrar till en ökad insyn i samhälleliga frågor. Samhällslära som ämne stöder, förutom ett flertal andra realämnen, även färdigheter i modersmålet.

Bedömning

Vid bedömningen av dina insikter i samhällslära fästs vikt vid hur väl du behärskar lärokursens sakinnehåll och centrala begrepp och vid hur väl du kan uttrycka dina kunskaper strukturerat och kritiskt bedöma och tolka samhällsföreteelser samt verbal, numerisk och grafisk information i olika form. Dessa färdigheter bedöms i anslutning till kurserna med mångsidiga provuppgifter eller genom andra bedömningsmetoder.

Rekommenderad studiegång

Om du siktar på realprovet i samhällslära rekommenderas:

Första året:	SL 1
Andra/tredje året:	SL 2, SL 3, (SL 4)
Tredje året:	SL 4, SL F6, (SL 3)

Dessutom rekommenderas speciellt kursen i samhällsfilosofi SL F7 (= FI 4) och historiekursen det aktuella världsläget HI F12

Om du inte siktar på realprovet i samhällslära rekommenderas:

Andra året:	SL 2 (+SL 3/SL 4)
Tredje året:	SL 1 (+SL 3/SL 4)

OBLIGATORISKA KURSER

SL 1 Samhällskunskap

Under kursen får du en orientering i politik och samhällssystem med tonvikt på det finländska samhället. Utvecklingen av samhällets grundstrukturer, makt och inflytande utgör centrala perspektiv. Det finländska samhällets utveckling, det politiska systemet och samhällsfunktionerna stor i fokus för kursen.

SL 2 Ekonomisk kunskap

Kursen utgör en introduktion i näringslivets verksamhetsprinciper och grundar sig på de ekonomiska vetenskaperna. Centralt innehåll är finländarnas näringsgrenar, den ekonomiska verksamheten och företagen, fluktuationer och rubbningar i det ekonomiska livet, penningpolitiken och finansmarknaden, den offentliga ekonomin och den ekonomiska politiken, Finland i den internationella handeln och Finlands ekonomiska framtidsutsikter.

FÖRDJUPADE KURSER

SL 3 Medborgarens lagkunskap

En allmännyttig kurs som ska ge dig grundläggande kunskap om Finlands rättsordning och lära dig att bevaka dina rättigheter samt att själva utföra enkla rättshandlingar. Centralt innehåll: grunderna i lagkunskap, medborgarens vanligaste rättshandlingar samt straff- och processrätt.

SL 4 Europeiskhet och Europeiska unionen

Kursen orienterar dig i europeiska frågor, Europeiska unionens verksamhet och i den enskilda medborgarens ställning i ett integrerat Europa. Centralt innehåll: den europeiska identiteten, påverkan och inflytande inom Europeiska unionen, Europeiska unionens regionala verkningar, Europeiska unionens utmaningar samt EU och de globala systemen.

SKOLVISA KURSER

SL T5 Politik i praktiken

En analyserande kurs i politik som hålls inför riksdagsval eller kommunalval. Under kursens lopp fördjupas kunskapen om det politiska systemet, partiernas funktion och roll samt vad som egentligen händer i samband med val. Under kursens lopp arrangerar kursdeltagarna en valdebatt, arrangerar ett ”skuggval” med skolans alla studerande som röstberättigade samt följer med den politiska aktiviteten inför, under och efter valet.

SL F6 Finländska samhällsfrågor – inför realprovet

En fördjupad kurs som behandlar frågor speciellt med anknytning till ämnesrealprovet i samhällslära men också lämpar sig för andra som är intresserade av samhällsfrågor. Under kursens lopp övas metod och svarsteknik för ämnesrealprovet. Kursen fördjupar insikterna i det finländska samhällets grundstrukturer. Centralt innehåll är det finländska samhällets utmaningar idag och i

framtiden, säkerhetspolitiken, socialpolitik idag och i framtiden, arbetsmarknadspolitik och arbetslivsfrågor samt Finlands EU-medlemskap och dess påverkan på finländska samhällsfrågor.
Förkunskaper: SL 1 och 2, helst också SL 3 och SL 4

SL F7 Samhällsfilosofi (= FI 4)

Du kan avlägga kursen som SL F7 inom ämnet filosofi eller som FI 4 inom ämnet samhällslära. Kursen kan avläggas som nätkurs.

SL T8 Företagsekonomi

En kurs i företagsekonomi som avläggs i samarbete med en annan läroanstalt.

Gymnastik

Kurserna i gymnastik ger en nödvändig avkoppling från skolans övriga undervisning. Du kan förbättra din fysiska kondition men samtidigt också fördjupa din personliga teknik och ditt kunnande i ifrågavarande idrottsform. I bästa fall kan du finna dina framtida motionsformer från utbudet i skolans olika gymnastikkurser.

De obligatoriska kurserna GY 1 och GY 2 ska avläggas under skilda läsår.

Som aktiv utövare av fotboll, tennis eller golf på distrikts- eller nationell nivå har du möjlighet att satsa på ditt idrottsutövande även på skoltid. För träningen och träningsutvecklingen ansvarar skolans idrottslärare i samarbete med de lokala klubbarna och de personliga tränarna inom de olika grenarna. Aktivt deltagande i träningarna och teknikundervisningen ger en kurs per period, dvs. max. 13-15 kurser under din gymnasietid.

Om du vill avlägga gymnasiediplomet i gymnastik ska du kontakta din lärare under det första eller andra studieåret för att få information om vilka studier du ska ha klarat av innan du kan påbörja arbetet med diplomkursen. Gymnasiediplomet avläggs enligt Utbildningsstyrelsen anvisningar och bedömningskriterier för gymnasiediplomet i gymnastik.

Arbetsmetoder

På gymnasienivå strävar man till att finna de arbetsmetoder som passar in för de skilda grupperna och kurserna. Vid starten är kurserna oftast lärarstyrda, och de studerande finns i större grupper där man introducerar grunderna i ämnet. Relativt snabbt övergår man i smågruppsarbete med olika intensiteter och nivåer i fysisk ansträngning. Tyngdpunkten ligger dock på de studerandes personliga önskemål vid val av arbetsmetoder.

Bedömning

Om kursen bedöms med vitsord beaktas färdighet och intresse. För övrigt är kurserna avsedda att ge deltagarna glädje, avkoppling, fysisk ansträngning och framförallt hälsofrämjande levnadsvanor.

Rekommenderad studiegång

Första året:	GY 1, GY T10, GY T11, GY T12
Andra året:	GY 2, GY 3, GY 4, GY 5, GY T6, GY T7, GY T8, GY T9, GY T10, GY T11, GY T12
Tredje året:	GY 3, GY 5, GY T6, GY T7, GY T8, GY T9, GY T10, GY T11, GY T12

OBLIGATORISKA KURSER

GY 1 Färdighet och kondition

Kursens mål är att du ska kunna fortsätta den träning och fördjupa de färdigheter som du fått under årskurserna 1-9. Att du förstår betydelsen av att bygga upp en mångsidig fysisk kondition och får positiva erfarenheter till förmån för hälsa och välbefinnande.

GY 2 Träning ensam och tillsammans med andra

Kursens mål är att du ska lära dig att träna ansvarsfullt både på egen hand och tillsammans med andra, och förstå betydelsen av att upprätthålla hälsan och arbetsförmågan. Bygger på färdigheter från kurs 1.

FÖRDJUPADE KURSER

GY 3 Stimulerande motion, aerobic

En samkurs för dig som gillar dans och musik som motionsform. Innehåller bl.a. aerobic (grund-dans-step), jazz och hip-hop. En rolig kurs som ger dig möjlighet att upprätthålla kondition, koordination, styrka och balans. Dessutom provar vi på spinning och pump.

GY 4 Motion tillsammans, De gamlas dag

Mellisarnas egen kurs. Kursen består av gamla danser, (salongsdans, pardans) samt övriga sociala förberedelser ss. vett och etikett, servering, klädsel både till fest och vardag.

GY 5 Motionsidrott, Hälsomotion

Kursen vill lära dig betydelsen av att regelbundet motionera, höja och iaktta konditionen samt att förstå sambandet mellan motions- och kostvanor. Kursen är avsedd för studerande som inte motionerar regelbundet på fritiden och planeras tillsammans med dem, samt genomförs som en ”personal trainer”-kurs. Målsättningen med kursen är att du ska hitta en motionsform som du efter avslutad skolgång kan ägna dig åt.

SKOLVISA KURSER

GY T6 Grunderna i volleyboll

Volleybollspel i teori och praktik. Teknikövningar, bollbehandling och spel för dig som vill utöva spelet på motionsnivå. Eventuellt en medverkan i skolturnering.

GY T7 Anti-stress

En kurs i kroppsmedvetenhet och kroppskontroll. Övningar och lektioner som baserar sig på yoga-pilates-tai chi. Rekommenderas för den som känner sig stressad och som avslappning inför studentskrivningar.

GY T8 Vattensportkurs

En kurs för dig som gillar att vara på, i eller under vattnet i olika temperaturer och miljöer. Om du gillar äventyrssporter som kan vara fysiskt ansträngande och

avkopplande så passar kursen dig. Vi distanssimmar och livräddar i kallt vatten. Vi förbättrar simteknik och avslutar med aggregatdykning i simhall. Ifall intresse finns kan tyngdpunkten i kursen även läggas på simträning och –tävling.

GY T9 Golf – Green Card
Green Card-kursen är en grundkurs i golf som omfattar basteknik i golf såsom lång- och närspel, bunkerslag och putting. Du lär dig även reglerna för spelet och golfetikett. Under kursens gång får du också lära dig lite om säkerhet på banan och banskötsel. Med ett Green Card och medlemskap i en golfförening får du spela på världens alla golfbanor.

Idrottsspecialisering vid Ekenäs gymnasium

Syftet med specialiseringen är att erbjuda högklassiga och mångsidiga träningsmöjligheter under skoltid för dig som aktivt utövar fotboll, tennis eller golf på distrikts- eller nationell nivå, och som målmedvetet strävar efter att utvecklas som spelare. För träningen och träningsutveckligen ansvarar skolans idrottslärare i samarbete med de lokala klubbarna och den personliga tränaren.

Träningen förläggs till position 7 och består av 3 lektioner à 75 minuter per vecka. Under provveckan deltar du i träningar endast när de övriga kurserna i position 7 har sitt kursprov. De övriga träningarna utgår under provveckan. För en tredjedel av den schemalagda träningen ansvarar skolans idrottslärare, som tillsammans med samtliga studerande inom idrottsspecialiseringen bygger upp ett träningsprogram där tyngdpunkten läggs dels på återhämtande träning dels på förstärkning av bålens muskulatur för att du gradvis ska kunna utöka den totala träningsmängden. Genom att föra en träningsdagbok och göra regelbundna fysiska tester kan du systematiskt följa med din konditionsutveckling, samtidigt som du minimerar riskerna för idrottsskador och överbelastning. Mental träning och avslappning ingår givetvis i programmet.

Aktivt deltagande i träningarna och teknikundervisningen ger en kurs per period. Träning på skoltid kan inte ersättas med övrig träning. Under din gymnasietid kan du få max. 13-15 kurser. För att få delta i idrottsspecialiseringen bör du ha en personlig tränare.

Idrottsspecilaiseringen genomförs i samarbete med Raseborgs Idrottsakademi. Även andra grenar kan ingå i specialiseringen förutsatt att ovannämnda krav fylls.

GY T10 Fotboll

Utöver den gemensamma träningsomgången, som skolans idrottslärare ansvarar för, kommer du under ledning av grentränaren - två gånger per vecka - att fokusera på bl.a. teknik- och bollövningar samt taktiska övningar både i teori och praktik. Under kursen behandlas också näringslära, mat, motion och vila. De praktiska övningarna är förlagda till Västerby fotbollshall.

GY T11 Tennis

Utöver den gemensamma träningsomgången, som skolans idrottslärare ansvarar för, kommer du under ledning av grentränaren - två gånger per vecka – att förbättra din färdighet i tennis genom att delta i avancerade teknikträningar och att lära dig matchteknik. Fysisk och mental träning ingår också. Dessutom kommer du att få lära dig ställa upp kort- och långsiktiga mål, samt att planera tränings- och tävlingsprogram.

GY T12 Golf

Utöver den gemensamma träningsomgången, som skolans idrottslärare ansvarar för, kommer du under ledning av grentränaren - två gånger per vecka – att få fördjupa dig i golfens utmanande inre för att utvecklas till en framgångsrik tävlingsgolfare. Du får öva grundteknik såsom drive, chip, sand och putting samt långa klubbslag. Strategi och course management ingår också, liksom träning i mental styrka. Genom att lära dig tänka rationellt och lägga upp spelstrategier för olika situationer utvecklas du till en spelare som kan fokusera på sitt eget spel trots eventuella yttre koncentrationsstörande faktorer.

Musik

Musikundervisningen strävar till att tillvarata ditt intresse för musik samt till att utveckla din allmänbildning då det gäller musik och musikkännedom. Genom att erbjuda upplevelser, färdigheter och kunskaper utvecklas ditt personliga förhållande till musik och du lär dig bland annat att sätta in olika musikstilar i ett historiskt och kulturellt perspektiv. Du får också aktivt ta del i musiceringen och övar tillsammans med andra in musikinslag som kan uppföras på skolans fester eller andra evenemang, där musiken utgör en viktig del.

Om du har erhållit avgångsbetyg i musik på grundnivå får du räkna dig till godo fem gymnasiekurser: MU 1, MU 2 + MU T12 - MU T14 alt. MU T12 - MU T14 + 2 UUS-kurser.

Om du har erhållit avgångsbetyg i musik på institutnivå får du räkna dig till godo ytterligare 14 gymnasiekurser.

Arbetsmetoder

I musikundervisningen betonas ett interaktivt arbetssätt som bygger på de studerandes engagemang och delaktighet. Du får du lära dig att lyssna på och tolka olika musikstilar, att uttrycka dig musikaliskt genom sång och spel, samt att reflektera över ditt eget förhållande till musiken. Utöver aktivt musicerande förekommer även föreläsningar och skriftliga inlämningsuppgifter.

Bedömning

Bedömningen inriktas på hela musikundervisningen, i vilken processen och inlärningsresultaten utgör en helhet. Vid bedömningen beaktas aktivitet, uppvisat ansvar och intresse, samt din förmåga att arbeta självständigt och tillsammans med andra. Hur bra du har klarat av kunskaps- och färdighetsproven beaktas naturligtvis också vid bedömningen.

Rekommenderad studiegång

Första året:	MU 1, MU 2, MU T6, MU T10
Andra året:	MU 2, MU 3,MU 5, MU T7, MU T9, MU T11, MU T12
Tredje året:	MU 4, MU T8, MU T9

I din lärokurs ska ingå tre kurser i konstämnen, så att åtminstone en kurs i vardera ämnet, musik och bildkonst, ingår i kursprogrammet.

OBLIGATORISKA KURSER

MU 1 Musiken och jag

I kursen bekantar du dig med sångrösten, olika instrument och elementär musikteori. Kursens mål är att du ska finna ditt eget sätt att verka på musikens område. Du ska undersöka dina möjligheter att göra och tolka musik, att lyssna på musik och att

utnyttja kulturella tjänster. Under kursen bekantar sig deltagarna med varandras musikintresse och med det lokala musiklivet.
Under kursen fördjupas din kännedom om musikaliska grundbegrepp genom praktisk musicering. Du ska lära dig iaktta ljudmiljön och sätta dig in i hörselvård.

MU 2 Ett flerstämmigt Finland

Kursen ger en kort översikt av den västerländska musikens utveckling och historia. Kursens mål är att du ska lära dig känna den finländska musiken och dess rötter, för att stärka din kulturella identitet. Kursens innehåll utgörs av föreläsningsserie om olika musikstilar, konsertbesök, och genom musiklyssnande och musicerande får du en inblick i den finländska musiken som en del av den europeiska musikkulturen. Lärostoffet bör företräda olika musikarter: populärmusik, konstmusik och folkmusik.

FÖRDJUPADE KURSER

MU 3 Fritt fram för musik

Kursens mål är att du ska stifta bekantskap med främmande genrer och musikkulturer och förstå musikens kulturbundenhet. Du ska studera likheter och olikheter i musikalisk praxis hos olika musikkulturer och lära dig förstå hur varje kultur själv definierar sin musikuppfattning. Du ska utveckla dina egna musikaliska färdigheter och din förmåga att skaffa dig kunskaper. Kursen alternerar med MU 4.

MU 4 Musikens budskap och makt

Kursens mål är att du ska lära dig förstå musikens betydelse i vår värld, bli förtrogen med hur musiken utnyttjas och se musikens möjligheter att påverka inom olika konstformer och medier. Du ska sätta dig in i musikens andel t.ex. i filmer, teater, massmedier och internet, samt undersöka hur musiken samverkar med text, bild och rörelse. Under kursen analyserar vi bl.a. filmer, musikvideon, konserter, samt gör studiebesök. Kursen alternerar med MU 3.

MU 5 Ett musikaliskt projekt

Kursens mål ar att du ska lära dig att i grupp eller självständigt planera och genomföra ett helt musikaliskt projekt, i vilket du utnyttjar de kunskaper och färdigheter som du förvärvat dig. Det kan vara fråga om t.ex. en mindre konsert, ett program för en fest i skolan, en inspelning eller ett tvärvetenskapligt projekt.

SKOLVISA KURSER

MU T6 Musikskapande 1

Aktivt musicerande med tyngdpunkt på sång. Vi sjunger i stämmor och kravet är att du tycker om att sjunga. Vi övar 60 min i veckan hela läsåret och uppträder vid skolans fester.

MU T7 Musikskapande 2

Körsång. Fortsättningskurs, vi övar regelbundet och uppträder på skolans fester.

MU T8 Musikskapande 3

Körsång och solosång. Vi övar regelbundet och uppträder på skolans fester.

MU T9 Musikskapande 4

Nybörjarkurs i gitarrspel. Lär dig grunderna i ackordspel och att kompa på gitarr.

MU T10 Musikskapande 5

Nybörjarband. Aktivt musicerande med tyngdpunkt på bandspel.

MU T11 Musikskapande 6

Fortsättningsband. Aktivt musicerande i band.

MU T12 Musikskapande 7

Samspel som förutsätter instrumentalstudier i musikinstitut, och vid behov uppträdande på skolans fester.

MU T13 Musikskapande 8

Samspel som förutsätter examensbetyg från musikinstitut. Du kan delta i skolans fester med instrumentalmusik eller sång.

MU T14 Musikskapande 9

Samspel som förutsätter examensbetyg från musikinstitut. Du uppträder vid olika tillfällen under din studietid i gymnasiet.

Bildkonst

Bildkonst är ett färdighetsämne som ger dig möjlighet att genom personligt arbete, praktiska övningar och teoretisk kunskap komma underfund med bildgestaltningens konkreta möjligheter. Bilden är ett språk vars betydelse hela tiden växer och vars uttrycksformer och tillämpning ökar. Konsten är dess förnämsta uttrycksform. I den känner vi igen oss själva, vår samtid och vårt förflutna.
Bildkonst ger möjlighet att utforska både den yttre och den inre miljön. Hur gestaltar människan, både förr och nu sin vardagsmiljö? Hur avspeglar miljön våra värderingar och prioriteringar? Vad berättar de föremål vi omger oss med om oss själva och hur ser framtiden ut?

Om du vill avlägga gymnasiediplomet i bildkonst ska du kontakta din lärare under det första eller andra studieåret för att få information om vilka studier du ska ha klarat av innan du kan påbörja arbetet med diplomkursen. Gymnasiediplomet avläggs enligt Utbildningsstyrelsen anvisningar och bedömningskriterier för gymnasiediplomet i bildkonst.

Arbetsmetoder

I bildkonsten får du lära dig att arbeta process- och målinriktat då du gör dina egna arbeten och produktioner.

Bedömning

Bedömningen i bildkonst är långsiktig och interaktiv. Samtidigt som den ger dig information om dina framsteg ska den sporra dig till att uttrycka dig djärvt med tilltro till din egen konstnärliga förmåga. Bedömningen gäller arbetsprocesser och – resultat, innehållsliga, konstnärliga och tekniska färdigheter samt förmågan att tillämpa teoretisk kunskap i den egna framställningen. Vid kursbedömningen beaktas visuella och skriftliga individuella uppgifter och grupparbeten, skisser, självständiga uppgifter och allmän aktivitet.

Rekommenderad studiegång

Första året:	KO 1, KO 2
Andra året:	KO 2, KO 3, KO T7, KO T9
Tredje året:	KO 4, KO 5, KO F6, KO T8, KO T10

I din lärokurs ska ingå tre kurser i konstämnen, så att åtminstone en kurs i vardera ämnet, bildkonst och musik, ingår i kursprogrammet.

OBLIGATORISKA KURSER

KO 1 Jag, bilden och kulturen

Du ska känna till den visuella kulturens innehåll och grunder, samt lära dig att uttrycka dig med bildkonstens medel.
Du ska lära dig att iaktta och bedöma dina egna och andra studerandes bilder samt konstnärliga och mediala bilder.

I kursen ska man lära sig att förstå bildkonstens och den övriga visuella kulturens betydelse i sitt eget liv och i samhället.

KO 2 Miljö, plats och rum

I kursen lär du dig grunderna inom formgivning och arkitektur, uttryckssätt, materialkännedom, estetik och planeringsprocesser. Du lär dig att erfara rummet som en psykisk, fysisk och social plats. Du lär dig förstå samhällskonstens och miljökonstens betydelse i miljöplaneringen och i den visuella kulturen i vidare mening.

FÖRDJUPADE KURSER

KO 3 Medierna och bildernas kunskap

Du lär dig att analysera och tolka mediernas framställning av världen i förhållande till kulturen och verkligheten samtidigt som du lär dig att förstå med vilka medel det visuella uttrycket görs verkningsfullt i medierna.
Du lär dig att analysera och utveckla ditt förhållande till medierna.

KO 4 Från bildkonst till egna bilder

Du lär dig förstå innehåll och uttryckssätt inom bildkonsten under olika tider och i olika kulturer samtidigt som du lär dig att använda din konstkännedom i din egen framställning.
I kursen lär du dig att arbeta självständigt och öva upp din förmåga att analysera dina alster.

KO 5 Verkstad för samtidskonst

Du lär dig att följa med och bedöma aktuella fenomen inom samtidskonst och att iaktta och inse visuella betydelser i din miljö och att tillämpa dem i din egen framställning
Under kursen ska du vänja dig vid att arbeta process- och målinriktat.

SKOLVISA KURSER

KO F6 Finlands konsthistoria

Du fördjupar dig i Finlands konsthistoria från tiden strax före självständigheten till nutidskonst. Bildens betydelse både som maktfaktor och som spegel av det finska samhället stärks. Kursen innehåller eget personligt arbete.

KO T7 Måleriverkstad

Du lär dig att uttrycka dig genom målerikonstens medel, samtidigt som du lär dig att iaktta och inse visuella betydelser i målerikonsten och att tillämpa dem i din egen framställning. Egen produktion.

KO T8 Teckna i blyerts och tusch

Du lär dig att iaktta och inse den visuella betydelsen i omgivningen och att tillämpa dem i din egen framställning.
I kursen lär du dig att utnyttja olika ritredskap och teknik.

KO T9 Verkstad för digitala bilder

Du ska känna till den visuella digitala bildens grunder, såväl still- som den rörliga bildens teknik. Du lär dig att använda konstnärliga aspekter för att iaktta och bedöma dina egna och andra studerandes bilder samt konstnärliga och mediala bilder.

KO T10 Grafisk verkstad

Du lär dig grunderna inom traditionell grafik, uttryckssätt, materialkännedom, estetik, planeringsprocesser samt lär dig att iaktta de grafiska möjligheterna i skapandeprocessen. De grafiska redskapen och tryckerikonstens grunder är tyngdpunktsområden under kursen.

Hälsokunskap

Hälsokunskap är ett tvärvetenskapligt läroämne. Enligt WHO definition kan hälsa ses som ett fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande. Läroämnen och vetenskaper som stöder hälsokunskap är därför till exempel biologi, psykologi, sociologi, vetenskapsteori och statistik.
Läroämnet hälsokunskap syftar till att ge dig kunskap och verktyg att i livet göra sådana val som stärker din hälsa, ditt välbefinnande och din trygghet. De färdigheter du behöver är av olika slag: kognitiva, sociala, emotionella, funktionella och etiska, samt förmåga att leta reda på information. Du får också lära dig att ta ansvar såväl för din egen som för andras hälsa.

I kurserna behandlas bland annat hälsa och sjukdom, hälsofrämjande och vård av sjukdom, folksjukdomar, smittosamma sjukdomar, hälsovanor, sexualitet och föräldraskap.

Hälsokunskap i studentexamen

Hälsokunskap är ett realämne där provet består av 10 uppgifter varav högst 6 uppgifter ska besvaras. 1 – 4 av dessa uppgifter är ämnesövergripande (t.ex. psykologi, samhällslära). De flesta av uppgifterna är av essäkaraktär, men kan vara materialbaserade. Till exempel att tolka grafer och att avläsa och analysera innehållet i tabeller torde ingå.

Uppgifterna i studentexamensprovet handlar i allmänhet om dagsaktuella hälsofrågor, till exempel övervikt, motionsvanor och kondition, hjärtsjukdomar och ätstörningar.

För att ha framgång i studentskrivningen i hälsokunskap krävs att du aktivt har tagit del av alla tre kurser som gymnasiet erbjuder, att du är intresserad av hälsofrågor och följer med hälsodiskussionerna i olika medier, samt att du har avklarat tillräckligt många kurser i olika stödande läroämnen. Du ska helt enkelt ha en tillräckligt omfattande helhetsbild av hälsokunskap.

Arbetsmetoder

Till de centrala arbetsmetoderna i hälsokunskap hör problembaserat lärande, självständig forskning och självreflektion. För att kunna kommunicera kunskapen på en vetenskaplig nivå behövs också ett visst mått av baskunskap och begrepp om hälsa och om människan som psykofysisk varelse.

Bedömning

Vid bedömningen betonas din förmåga att förstå och tillämpa fakta om hälsa och sjukdom, samt hur väl du kan använda och kombinera information ur olika källor. Dessutom bedöms din förmåga att reflektera över etiska värderingar då det gäller hälsa och sjukdom.

Kursbedömningen baserar sig dels på ett kursprov, dels på en portfolio. I portfolion kan ingå bland annat arbetsuppgifter, grupparbeten, mindre kartläggningar och undersökningar, analyser av dig själv och din omgivning, självreflektioner och

utvärderingar.

Rekommenderad studiegång

Första året:	HÄ 1
Andra året:	HÄ 1, HÄ 2
Tredje året:	HÄ 2, HÄ 3

Övrigt

Om du väljer att skriva hälsokunskap som ett obligatoriskt ämne i studentexamen, satsa då helhjärtat på det! Det är aldrig fel att kunna lite till.

OBLIGATORISK KURS

HÄ 1 Hälsokunskapens grunder

I kursen ska du fördjupa dig i faktorer som inverkar på det fysiska, psykiska och sociala välbefinnandet. I kursen betonas förutom hälsofrämjande arbete också betydelsen av att förebygga folksjukdomar och de vanligaste smittosamma sjukdomarna. I kursen behandlas bl. a. arbetslöshet, sexuell hälsa, parförhållande och familj.

FÖRDJUPADE KURSER

HÄ 2 Ungdomar, hälsa och vardagsliv

I kursen fördjupas delområdena i den obligatoriska kursen då det gäller unga människors levnadssätt och hälsovanor i vardagslivet. Du ska också fundera på hur du uppfattar dig själv och andra fysiskt, psykiskt och socialt. Speciellt betonas ansvaret för den egna hälsan. Under kursens gång diskuterar man särskilt värderingar, utför övningar och rollspel individuellt och i grupp samt tränar sociala färdigheter och arbetsformer som utvecklar förmågan att diskutera och argumentera.

HÄ 3 Hälsa och forskning

Under kursen behandlas olika metoder att undersöka hälsa och sjukdom samt den vanligaste forskningen inom hälsovård och egenvård. I arbetet betonas aktivitet, praktiskt lärande, undersökande metoder och studiebesök.

Informationsteknik

Alla kurser i Informationsteknik är skolvisa. Kurserna IT F8 – IT F12 sker i samarbete med Åbo Akademi, så att kurserna avläggs på Öppna universitetet vid ÅA. Observera även att ÅA-kurserna motsvarar två gymnasiekurser.
De tillämpade kurserna är till sin karaktär praktiska medan de fördjupade kurserna är mer eller mindre teoretiska.

Arbetsmetoder

På de tillämpade kurserna är ledda övningar vid en dator den vanligaste arbetsmetoden. På de fördjupade kurserna förekommer en del föreläsningar, räkneövningar och projekt.

Bedömning

Bedömningen av de tillämpade kurserna sker på basis av aktiviteten på lektionerna och de utförda övningarna. I de fördjupade kurserna grundar sig bedömningen dessutom på skriftliga prov och förhör. I början av varje kurs preciseras kriterierna för kursen.

Rekommenderad studiegång

Vid behov inled studierna med IT T1 det första läsåret. Sedan kan de övriga tillämpade kurserna avläggas i valfri ordning. ÅA-kurserna bör avläggas enligt schemat nedan.

Första året:	IT F8, IT F9
Andra året:	IT F10, IT F11 eller IT F12
Tredje året:	IT F11 eller IT F12

SKOLVISA KURSER

IT T1 Grunder i IT

Kursen är en ”learning by doing”-kurs. Under kursen gör studerande olika uppgifter som klassas som basuppgifter, och vilka kan vara nyttiga i kommande studier. På kursen används både Windows och Linux platform för studierna. En del av materialet finns på skolans virtuella plattform.

IT T2 Webbdesign

Kursen inleds med att en stomme för en hemsida byggs upp i HTML-kod. Sedan diskuteras lite layout/design av hemsidor samt upphovsrättsbestämmelser. Kursen avslutas med självständigt arbete.

IT T3 Grafikhantering

På kursen lär man sig göra enkla förbättringar på bilder och enkla bildmanipulationer. På så sätt får man en inblick i möjligheterna med grafikhantering med dator. Kursen avslutas med självständigt arbete.

IT T4 Linux desktop

Början av kursen fokuserar på skillnaderna mellan Windows och Linux/Unix. Speciell vikt läggs vid filstrukturen på Linux/Unix. Grundanvändning av Linux varvas med mera avancerade saker. Lite dubblering med IT 1, rekommenderas åt användare med god Windows vana.

IT F5 Linux server

Under kursen lär sig studerande installera och upprätthålla enkla server funktioner på en Linux-dator. Speciell vikt sätts vid säkerhetsaspekter och datasekretesslagar och -förordningar.
Förkunskap IT T4 eller motsvarande.

IT F6 Datornätverk

Grundprinciperna för datakommunikation i datornätverk studeras. Olika protokoll och tekniska lösningar studeras.

IT T7 IT-projekt

Kursen avläggs som självstudier, genom att planera och genomföra ett IT-relaterat projekt.

IT F8 Grundkurs i informationsbehandling, ÅA

Kursen är inkörsporten till akademiska IT-studier. På kursen blir studerande bekanta med grundläggande begrepp inom informationsbehandlingen och erhåller kunskaper om funktionsprinciper för hårdvara och mjukvara. Räknas som två gymnasiekurser.

IT F9 Grundkurs i programmering, ÅA

Kursen bygger på IT F8. Kursens röda tråd är att de studerande lär sig skriva enkla, välstrukturerade och väldokumenterade program i programmeringsspråket Java. Räknas som två gymnasiekurser.

IT F10 Fortsättningskurs i programmering, ÅA

Kursen bygger på IT F9. På kursen får studerande fördjupade färdigheter i utveckling av modulära programhelheter med hjälp av ett objektorienterad programmering.

IT F11 Logik, ÅA

Kursen bygger på IT F9. På kursen erhåller de studerande grunderna i logik som behövs för diskret matematik, programverifiering och formella specifikationer samt för formell utveckling av program. Räknas som två gymnasiekurser.

IT F12 Datorteknik, ÅA

Kursen bygger på IT F10. På kursen bekantas de studerande med den generella uppbyggnaden av en dator och de vanligaste perifera enheterna samt hur dessa funktionerar. Räknas som två gymnasiekurser.

Studiehandledning

OBLIGATORISK KURS

SH 1 Utbildning, arbete och framtid

Kursen är uppdelad på tre läsår, ca 12 timmar per år. Centrala teman under första året är gymnasiestudiernas uppbyggnad, uppgörande av studieprogram, rättigheter och skyldigheter i gymnasiet. Under det andra året bekantar du dig med utbildningsutbudet i högskolor och universitet. Det tredje året behandlas slutförandet av gymnasiestudierna, ansökningsprocedurer för fortsatta studier, studiesociala frågor. Information om studentexamen ges under alla tre åren.

FÖRDJUPAD KURS

SH 2 Studier, arbetsliv och yrkesval

Kursen kan förverkligas på olika sätt.
Valbara inriktningar:
1. Studieteknik (i samarbete med speciallärare)
2. Fortsatta studier efter gymnasiet. Studiebesök till Helsingfors, Åbo och/eller Vasa.
3. PRAO – praktisk arbetslivsorientering

SKOLVIS KURS

SH T3 Tutorverksamhet

Andra (/tredje) årets studerande kan fungera som tutorer för nybörjarna. Tutorerna tar hand om nybörjarna, speciellt under de första perioderna, och hjälper dem med olika praktiska frågor. De deltar i planeringen och genomförandet av gemenskapsdagarna på Grantorp i början av skolåret. Tutorerna kan också medverka i olika informationssammanhang, både till nior och till föräldrar.

Övriga skolvisa kurser

ÖS T1 Temakurs

Kursen behandlar ett ämnesintegrerat tema som väljs skilt för varje kurs. Temat kan ansluta sig till de temaområden som är gemensamma för alla gymnasier: aktivt medborgarskap och entreprenörskap, hälsa och trygghet, hållbar utveckling, kulturell identitet och kulturkännedom, teknologi och samhälle, informations- och mediekunskap, eller ansluta sig till frågeställningar som skolan önskar betona under ett läsår.

ÖS T2 Navigation

Kursens mål är att du ska läras att röra dig på sjön och ta hänsyn till medtrafikanter och till naturen, kunna sjövägsreglerna, lära dig navigera på sjön även i mörker samt åtgärder i dimma, lära dig sjökortet med sjökortssymbolerna och dess användning, samt stifta bekantskap med nautiska definitioner och navigationsinstrument
Efter avslutad kurs har du möjlighet att avlägga Skärgårdsskepparexamen arrangerad av Finlands navigationsförbund.

ÖS T3 Elevkårsverksamhet

Kursen består av praktiskt arbete för elevkåren och skolsamfundet som du kan dokumentera och utvärdera. Du ska genom dina insatser ha tillägnat dig kunskaper och färdigheter i aktivt medborgarskap. Centralt innehåll i kursen är aktivt deltagande i elevkårens verksamhet och aktiviteter, koordinering av försäljning och beställning av skolböcker, planering och deltagande i skolans fester, temadagar och övriga tillställningar, mötesteknik och andra föreningsverksamheter, samt en utvärdering av lärandet och den egna insatsen för elevkåren.

ÖS T4 Skoltidning

Kursen består av praktiskt tidningsarbete som du dokumenterar och utvärderar. En studerande bildar tillsammans med andra studerande en redaktion som producerar och ger ut en skoltidning, som helst ska vara ett organ för elevkåren.

ÖS T5 Teater i skolan

Du skapar tillsammans med andra deltagare en teaterföreställning för skolan, till exempel på skolans julfest. Du får erfarenhet av olika former av teaterarbete och utvecklar din förmåga att uppträda inför publik och din förmåga till samarbete.

ÖS T6 Gemensamma skolaktiviteter

Målet är att engagera studerande till aktivt deltagande i gemensamma skolaktiviteter ss. temadagar och informationstillfällen. För att få en anteckning om avlagd kurs på avgångsbetyget ska du kunna uppvisa att du har varit närvarande tillräckligt antal gånger under hela studietiden.

ÖS T7 Vårt Europa

En projektkurs som fokuserar på den europeiska vardagen, kulturen och samhället. Kursens innehåll kan variera beroende på vilket land som studeras. Kursen genomförs i samarbete med någon av våra kontaktskolor och inkluderar vistelse i ett annat europeiskt land.

Anteckningar